

**Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького**

**ЗВІТНІ МАТЕРІАЛИ ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ
ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ БЛАГОПОЛУЧЧЯ МЕЛІТОПОЛЬСЬКОЇ МОЛОДІ**

**Здобувачів 4 курсу першого (бакалаврський) рівня вищої освіти
Спеціальності 054 Соціологія Освітньої програми «Соціологія»**

Бугаков Давид Вадимович *задовільно, 60 б.*
Жеребна Тетяна Вікторівна *відмінно 98 б.*
Жуковський Микита *задовільно 62 б.*
Луценко Сергій Сергійович *відмінно 90 б.*
Мочарій Дар'я Володимирівна *відмінно 98 б.*
Нікітіна Вікторія Миколаївна *добре 80 б.*
Селівестер Діана Сергіївна *добре 74 б.*
Федосєєва Олена Анліївна *добре 76 б.*
Чорній Людмила Василівна *відмінно 90 б.*

**Здобувачів 1 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти
Спеціальності 054 Соціологія Освітньої програми «Соціологія »**

Загороднік Ольга Вікторівна *відмінно 90 б.*
Уварова Юлія Олександрівна *відмінно 92 б.*
Модліна Марія Сергіївна *добре 84 б.*
Кузнецова Ірина Вікторівна *відмінно 90 б.*
Сердюк Данило Сергійович *відмінно 90 б.*
Хлопотова Надія *відмінно 90 б.*

ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ БЛАГОПОЛУЧЧЯ МЕЛІТОПОЛЬСЬКОЇ МОЛОДІ

Термін практики з 09 травня по 04 червня 2022 р. БАКАЛАВРАТ

Термін практики з 09 травня 11.06 червень термін МАГІСТРПТУРА

Керівник практики доц, канд. філос. наук Афанасьєва Л.В., проф, докт. соц. наук Глебова Н.І.

Звіт зданий на кафедрі _____ (дата)

Захист звіту _____ (дата)

Керівник практики від організації Директор ТОВ «Центр стратегічного розвитку територій», доц., канд. філос. наук Орлов А.В.

Мелітополь – 2022 р.

Тема:

ЗМІСТ

I. Методологічна частина Програми соціологічного дослідження

- 1.1. Формування і обґрунтування соціальної проблеми
- 1.2. Визначення мети дослідження
- 1.3. Визначення об'єкту дослідження.
- 1.4. Визначення предмету дослідження.
- 1.5. Попередній системний аналіз об'єкту.
- 1.6. Логічний аналіз основних понять.
- 1.7. Формулювання гіпотез дослідження.
- 1.8. Формулювання завдань дослідження.

II. Методична частина Програми соціологічного дослідження.

- 2.1. Виокремлення дослідницької сукупності.
- 2.2. Характеристика методологічного інструментарію збору інформації.
- 2.3. Опитувальник та аналіз опитувального інструментарію.
- 2.4. Звіт за результатами виробничої практики.

III. Організаційно-процедурна частина Програми соціологічного дослідження.

- 3.1. Складання та ведення щоденника виробничої практики.
- 3.2. Проведення пілотажного (пробного) дослідження, спрямованого на опанування методики збору первинних даних.
- 3.3. Презентація результатів соціологічного дослідження.

4. Список використаних джерел.

Додаток 1. Гайд фокус-групової дискусії.

Додаток 2. Гайд проведення опен-спейсу.

Додаток 3. Відомості про організацію Замовника на проведення соціологічного дослідження.

I. Методологічна частина Програми соціологічного дослідження

1.1. Формування і обґрунтування соціальної проблеми

Молодь є рушійною силою і значною частиною українського громадянського суспільства, якій належить особливе місце у його розвитку, адже саме молоді люди є основним поштовхом до позитивних змін та перетворень, які відбуваються сьогодні в нашій країні. Дійсно, молоде покоління є потенційним носієм всіх соціальних функцій, тому залучення їх до активного життя громади - запорука майбутнього прогресу. Все це вимагає певних змін у ставленні до молодої людини (не тотальному патерналізму, а створення умов і гарантій, перш за все правових, для соціалізації молодих громадян).

Державна молодіжна політика - це діяльність держави по створенню соціально-економічних, правових, організаційних умов та гарантій для соціального становлення та розвитку молодих громадян, найбільш повної реалізації творчого потенціалу молоді в інтересах суспільства.

Станом на 1 січня 2020 р. в Україні проживає близько 10,6 млн молодих осіб віком від 14 до 35 років, третина з яких проживають – в обласних центрах, третина – у невеликих містечках, решта – у сільській місцевості. Близько 50 % молоді проживає разом із батьками. За даними соціологічного дослідження «Молодь України-2019» в Україні близько 50 % молодих осіб працюють не за своєю спеціальністю та майже третина хочуть змінити професію.

На привеликий жаль, лише одна з 8 молодих людей повністю задоволена своїм матеріальним становищем, 36,8 % хотіли б виїхати зі свого населеного пункту, з них 59,8 % мають намір виїхати працювати за кордон.

http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=5255:onovlennya-derzhavnoji-molodizhnoji-politiki-v-ukrajini&catid=71&Item

Дослідження механізмів сучасної державної молодіжної політики України через призму виявлення індексу його благополуччя, набуває особливої важливості у зв'язку із такими внутрішньополітичними та зовнішньополітичними процесами, як

демократична консолідація суспільства, глобалізація та європейська інтеграція тощо.

Фактори, що визначають благополуччя або неблагополуччя, являють собою складну, багаторівневу систему умов та характеристик, які у сукупності формують певний стан благополуччя – людини або певної групи населення. До них входять: політичні, економічні, екологічні, соціокультурні.

За географічною характеристикою фактори благополуччя молоді виокремлюються на внутрішні та зовнішні: внутрішні формуються на території проживання певної когорти молоді, а зовнішні – поза цією територією. За методом вимірювання чинники можуть бути об'єктивними (вимірюються статистично) та суб'єктивними (визначаються на основі досліджень громадської думки).

Тому, державна молодіжна політика виступає ефективним механізмом визначення місця та ролі молодого покоління у цих процесах. Слід зазначити, що наш підхід, ґрунтується на сучасних науково-теоретичних засадах соціологічної науки до проблем сталого розвитку міських громад та аналізі передових вітчизняних і зарубіжних практик залучення молоді до участі у суспільно-корисній діяльності. Ці підходи засвідчують, що показником успішності громади міста та можливості реалізації її потенціалу є такий рівень співпраці та діалогу, коли молодь усвідомлює свою частку відповідальності за життя громади. Відтак створення належних умов для повноцінного залучення молоді до вирішення суспільних проблем є найефективнішим чинником активації зусиль органів місцевого самоврядування і засобом залучення потенціалу територіальної громади, а отже і стимулом до її сталого розвитку.

Благополуччя молоді та її внесок у розвиток у рівній мірі залежать як від власних здібностей та активної життєвої позиції людини, так і від зовнішніх умов, які формує держава. Повноцінний та гармонійний розвиток молоді потребує політичної підтримки та значних інвестицій інтелектуальних, фінансових та трудових ресурсів.

Оскільки політичні та інвестиційні рішення в Україні все в більшій мірі базуються на фактичних даних, для розробки та впровадження ефективної молодіжної політики, програм та проектів доцільним є розроблення набору даних та

інтегральних показників, які б якомога адекватно, якісно та повноцінно описували життя сучасної молоді, відображали їхні реальні інтереси, нагальні потреби та проблеми, життєві цінності та орієнтири.

1.2. Визначення мети дослідження

Метою соціологічного дослідження є виявлення актуальних запитів мелітопольської молоді та розробка практичних рекомендацій для підвищення рівня їхнього благополуччя.

1.3. Визначення об'єкту дослідження.

Об'єкт соціологічного дослідження: мелітопольська молодь.

1.4. Визначення предмету дослідження.

Предметом соціологічного дослідження є запити й можливості молоді міста та шляхи й умови їх включеності у життя громади.

1.5. Попередній системний аналіз об'єкту.

Добробут – це сприйняття людиною якості та повноти свого життя. Це також і емоційний стан та здатність протистояти життєвим викликам. Це також й емоційний стан й здатність протистояти життєвим викликам. Розуміння ставлення молоді до різних сфер життя дозволяє зробити міста в Україні більш дружніми та розвиненими, такими, де кожна молода людина зможе реалізувати свій потенціал і хотітиме жити.

Найбільш визначними інструментами визначення рівня благополуччя молоді є Глобальний індекс добробуту молоді, який збирає та аналізує дані про десятки показників, пов'язаних із молоддю, у таких сферах, як освіта, охорона здоров'я, працевлаштування та економічні можливості, політична та соціальна участь, доступ до інформаційних та комунікаційних технологій, безпека та захищеність.

Використання інтегрального (композитного, комбінованого) індексу є засобом привести великий об'єм інформації про певне комплексне явище або процес до єдиного кількісного показника. Індекс інтегрує в собі численні різноманітні первинні показники, методика його розрахунку дає можливість дезагрегації даних, щоб можна було з'ясувати відносний вплив різних первинних та/або групових показників (субіндексів) на значення загального індексу. Інтегральний індекс

охоплює дані за декількома різними аспектами (галузями, характеристиками) досліджуваного явища або процесу і зважує їх за ступенем важливості.

Муніципальний індекс благополуччя молоді (ІБМ) є інтегральним багатокомпонентним індексом, числовою шкалою для вимірювання стану благополуччя молоді на муніципальному рівні (насамперед, в містах) за декількома важливими складовими (тематичними аспектами) життя молодих людей. Методика розрахунку муніципального ІБМ розроблена фахівцями Інституту демографії та соціальних досліджень НАН України та Представництва UNFPA в Україні на основі глобальних методик побудови індексів розвитку та благополуччя молоді.

Методика має на меті надати місцевим органам влади простий та зручний інструмент для багатфакторної оцінки та моніторингу благополуччя міської молоді, що базується на використанні даних офіційної муніципальної статистики та соціологічних досліджень серед молоді.

Фактори, що визначають благополуччя або неблагополуччя, являють собою складну, багаторівневу систему умов та характеристик, які у сукупності формують певний стан благополуччя – людини або певної групи населення.

Для благополуччя окремої людини фактори можна розділити на індивідуальні, що притаманні цій людині, та соціальні, що визначаються оточенням та способом життя суспільства, до якого належить людина.

Подібним чином, для загального благополуччя окремої групи населення (наприклад, молоді) можна виділити внутрішні чинники, які залежать від характеристик цієї групи, та зовнішні по відношенню до групи. Зовнішні фактори можна поділити за сферами, у яких вони формуються у суспільстві:

- Політичні - наявність та ефективність політики, у т.ч. соціальної, яка формує певний рівень соціальної захищеності і особливо стосується соціально вразливих груп населення.
- Економічні, які визначають економічні можливості людей, доступ до ресурсів, майнову нерівність тощо.

- Екологічні – природного характеру (клімат, доступність та якість питної води, природний склад ґрунтів тощо) та антропогенного характеру (зміни у стані довкілля через людську діяльність).

- Соціокультурні – які визначають основні цінності, бажання, мотивації, поведінкові особливості людей, які живуть у певному суспільстві.

Фактори благополуччя також можна ділити на внутрішні та зовнішні за географічною характеристикою: внутрішні формуються на території проживання певної когорти молоді, а зовнішні – поза цією територією.

За методом вимірювання чинники можуть бути об'єктивними (вимірюються статистично) та суб'єктивними (визначаються на основі досліджень громадської думки).

Умови для благополучного життя молоді людини та її повноцінної участі у житті суспільства:

- Отримання такого рівня освіти, який відповідає життєвим очікуванням
- Доступ до можливостей працевлаштування, яке відповідає здібностям
- Адекватний харчовий раціон.
- Фізичне та соціальне середовища, що сприяють доброму здоров'ю, захищають від захворювань та згубних звичок і позбавлені будь-яких проявів насильства
- Дотримання прав людини та фундаментальних свобод без упередженості щодо раси, статі, мови, релігії або будь-якої іншої форми дискримінації.
- Участь у процесах прийняття рішень • Наявність місць та закладів для культурної, рекреаційної та спортивної діяльності задля покращення якості життя молоді в сільській місцевості та в містах.

Основні складові благополуччя дітей та молоді:

- Добре здоров'я: радість від доброго фізичного та ментального здоров'я, ведення здорового способу життя.
- Безпека: захищеність від заподіяння шкоди та зневаги
- Життєлюбність та досягнення: насолода життям та опрацювання необхідних навичок для дорослого життя.

- Позитивний внесок: замученість до життя громади та суспільства, відмова від антисоціальної або образливої поведінки.

- Економічний добробут: відсутність економічних перешкод для повної самореалізації в житті.

Компоненти благополуччя

ІНДЕКС БЛАГОПОЛУЧЧЯ МОЛОДІ ВКЛЮЧАЄ:

- Освіта: Охоплення молоді середньої та вищою освітою, якість середньої освіти, задоволеність різними системами освіти, видатки на освіту.

Досвід насильства, смертність від ДТП, цькування (булінг) в учбових закладах, криміногенна ситуація, відчуття безпеки та захищеності.

- Здоров'я: Стреси, хронічні захворювання, психічні розлади, шкідливі звички, смертність, репродуктивне здоров'я, самогубства, здоровий спосіб життя

Економічні можливості: Зайнятість, безробіття, залучення до підприємницької діяльності, користування фінансовими установами, очікування щодо доходів і статку, настанови на трудову міграцію.

- Участь у політичному житті: Стан молодіжної політики, політична активність, активність виборців, представництво молоді, можливість висловлювати політичні погляди.

- Участь у громадському житті, інформаційно комунікаційні технології безпека та захищеність життя: Волонтерство, емпатія, цінність молоді для суспільства, громадська активність, участь у громадських організаціях, ставлення до органів влади Доступність інтернету, залежність від інтернету.

1.6. Логічний аналіз основних понять.

Логічний аналіз основних понять – структурно-логічне впорядкування основних понять дослідження, яке включає:

- структурну й теоретичну інтерпретацію, шляхом якої визначається сукупність елементів того чи іншого поняття;

- факторну інтерпретацію, яка дає можливість з'ясувати систему зв'язків поняття із зовнішніми об'єктивними та внутрішніми суб'єктивними умовами, що впливають на основну властивість об'єкта дослідження;

– емпіричну інтерпретацію (операціоналізацію), яка дозволяє фіксувати та заміряти емпіричні якості та властивості об'єкта за допомогою сукупності об'єктивних і суб'єктивних показників

1.6.1. Теоретична інтерпретація основних понять:

Академічна мобільність — можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому вищому навчальному закладі (науковій установі) на території України чи поза її межами. Суб'єктами академічної мобільності, згідно з програмними документами Болонського процесу, виступають студенти, викладачі, науковці та управлінський персонал.

Активна громадська позиція - усвідомлено обрана людиною життєва позиція, що базується на громадянських цінностях та спрямована на ідеали демократичного суспільства.

Благополуччя - стан людини або об'єктивна ситуація, коли у людини є все те, що сприятливо характеризує його життя в очах оточуючих, близьких і його самого.

Безпека — стан захищеності життєво-важливих інтересів особистості, суспільства від потенційно та реально існуючих загроз, або відсутність таких загроз; такий стан складної системи, при якому дія внутрішніх та зовнішніх факторів не призводить к погіршенню системи чи к неможливості її функціонування та розвитку.

Безпека життєдіяльності людини - комплексний стан, при якому вірогідність здійснення негативного ризику мінімальна в будь-яких умовах її діяльності.

Булінг - це діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі зі застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Безробіття — це соціально-економічне явище, за якого частина осіб не має змоги реалізувати своє право на працю та отримання заробітної плати (винагороди) як джерела існування.

Волонтерство - добровільна безкорислива суспільно корисна діяльність. Може здійснюватися і окремими людьми, і організаціями.

Громадська активність - активність людей, направлена на розв'язання громадських (суспільних) проблем під час якої для досягнення мети активісти співпрацюють з іншими людьми.

Глобалізація – це процес всесвітньої економічної, політичної та культурної інтеграції та уніфікації.

Доступ до Інтернету — це можливість користувачів та організацій підключатися до інтернету за допомогою комп'ютерних терміналів, комп'ютерів та інших цифрових пристроїв, а також для доступу до таких служб, як електронна пошта та месенджери Глобальної мережі.

Державна молодіжна політика - це діяльність держави по створенню соціально-економічних, правових, організаційних умов і гарантій для соціального становлення і розвитку молодих громадян, найбільше повної реалізації творчого потенціалу молоді в інтересах суспільства.

Демократична консолідація – це процес встановлення та адаптації демократичних структур, інститутів та норм, які частково або повністю визнаються громадянським суспільством як легітимні.

Емпатія- розуміння стосунків, почуттів психічних станів іншої особи в формі співпереживання.

Екологічні характеристики - результати вимірювання впливу продукції на навколишнє природне середовище та здоров'я людини.

Життєва позиція — ставлення людини до навколишнього світу, що виражається в його думках і вчинках.

Життєві цінності – це категорії моральних і матеріальних аспектів, які є провідними у виборі життєвої стратегії, шляхів досягнення і орієнтації в

смісловому просторі. Багато в чому саме цінності визначають можливість людини приймати рішення, а також схиляють його діяльність в певну сторону.

Здібність — це здатність чи компетентність людини виконувати певний вид роботи на певному якісному рівні.

Зайнятість - це діяльність громадян, пов'язана із задоволенням особистих та суспільних потреб і, як правило, приносить їм дохід у грошовій або іншій формі.

Інформальна освіта (самоосвіта) – це освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям. Така навчальна діяльність не обов'язково цілеспрямована та структурована, не фіксується документально, але сприяє розширенню професійних знань та умінь і є однією з ключових компетентностей особистості.

Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) – сукупність технологій, що забезпечують фіксацію інформації, її обробку і обмін інформацією (передачу, поширення, розкриття).

Інтернет-залежність — психічний розлад, нав'язливе бажання вийти в інтернет і хвороблива нездатність вчасно відключитися від нього.

Інтеграція – об'єднання в ціле будь-яких окремих частин.

Криміногенна ситуація – це конкретна життєва ситуація, яка склалася в момент вчинення злочину або незадовго до цього, і у взаємодії з його причинами та умовами викликає остаточну рішучість особи вчинити даний злочин.

Культура – це те, що формує народ як націю, це звичаї і традиції, історія і духовність, це надбання держави, які ми переймаємо, а потім передаємо майбутнім поколінням.

Мобільність — це процес, пов'язаний зі зміною людиною, індивідом, сім'єю свого місця в соціальній структурі суспільства.

Молодь — соціально-демографічна група, відокремлена на основі сукупності вікових характеристик і особливостей соціального стану.

Неформальна освіта – це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх

кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій. Вона допомагає швидко і вчасно отримати необхідні знання відповідно до потреб тут і зараз.

Потенціал громади (регіону) – це економічна категорія, що представляє собою систему різних видів ресурсів та їх потенціалів, розташованих на конкретній території, використовуваних для досягнення стратегічних цілей розвитку громади (регіону), підлягають кількісній оцінці і мають набір якісних характеристик, що визначають ефективність їх використання і потенційні можливості розвитку.

Ризик - вірогідність виникнення події з певними небажаними наслідками - травма, хвороба, смерть, аварія.

Розвиток — це процес зміни, результатом якого є виникнення якісно нового, поступальний процес сходження від нижчого до вищого, від простого до складного.

Ресурси інтелектуальні — сукупність накопичених знань, ідей, компетенцій, інформації, що має наукову і комерційну цінність.

Ресурси фінансові — це сукупність всіх норм. які є в розпорядженні держави, підприємств, організацій, установ для формування необхідних активів з метою здійснення всіх видів діяльності як за рахунок доходів, накопичень і капіталу. так і за рахунок різного виду надходжень.

Ресурси трудові — це частина населення країни, яка має необхідні фізичні, духовні, професійні навички, що необхідні для роботи.

Соціальний статус — це певне місце людини в суспільній ієрархії, яке обумовлене його походженням, професією, віком, статтю, сімейним станом.

Суспільний лад — це організація і діяльність суспільства, передбачені та гарантовані Конституцією та законами України.

Соціально психологічні особливості — це процес соціалізації людини у різні вікові періоди, яким відповідають етапи її розвитку і становлення, характеризується специфічними психологічними особливостями.

Соціокультура характеристика — це поняття, що окреслює весь обшир (усі складові) культурного буття і функціонування суспільства.

Суспільно - корисна діяльність — це організована системна добровольча діяльність цивільного характеру, здійснюючи яку, молодь допомагає громаді та навколишньому середовищу і вносить свій позитивний внесок у розвиток суспільства, держави.

Університет – це вищий навчальний заклад, який здійснює підготовку спеціалістів різної спрямованості, проводить науково-дослідну роботу, діють як науково-практичні комплекси. До складу кожного університету входить декілька факультетів, які спеціалізуються на певній дисципліні.

Формальна освіта – це освіта, яка здобувається відповідно до освітніх ліцензованих програм закладів післядипломної освіти і передбачає досягнення здобувачами освіти заздалегідь визначених результатів навчання. Вона розширює й доповнює знання з фаху, методики викладання предмету, психології, які отримав вчитель, здобуваючи вищу освіту.

1.6. 2. Емпірична інтерпретація основних понять:

АКТУАЛЬНІ ЗАПИТИ МЕЛІТОПОЛЬСЬКОЇ МОЛОДІ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЇХ БЛАГОПОЛУЧЧЯ

Мотивація молодих людей щодо отримання професійної чи вищої освіти

Усвідомлення молоддю необхідності підвищення свого професійного та інтелектуального рівня задля затребуваності на ринку праці

Установка молоді на підприємництво та самозайнятість

Рівень задоволеності / незадоволеності молоді станом безпечності міського середовища

Рівень можливості реально оцінювати достовірність і безпеку інформації, що містить Інтернет-простір

Чинники, що спонукають молодих людей займатися самолікуванням

Причини пасивності значної частини молоді щодо участі у громадському та політичному житті міста й країни в цілому

Вибір молоддю видів дозвілля та їх найбільш бажаних видів занять у вільний час

Групи й профілі респондентів-молоді

1.6.3. Операціоналізація головних понять

БЛОК А ОСВІТНІ МОЖЛИВОСТІ, ЗАЙНЯТІСТЬ ТА МОБІЛЬНІСТЬ

рівень задоволеності / незадоволеності молодих людей навчанням

Чи задоволені Ви своїм навчанням у школі, університеті, коледжі? Що вам подобається, а що ні?

наміри молоді щодо додаткового навчання

Чи потрібно вам ще додатково навчатися щоб стати конкурентно-спроможним фахівцем? Та як і в якій сфері? Чи достатньо Вам цієї освіти? Чи плануєте ви далі продовжувати навчання?

установка молоді щодо працювання за обраною спеціальністю

Чи плануєте ви працювати за обраною спеціальністю?

наміри молоді щодо додаткових заробітків

Чи підробляєте Ви? Якщо так, то де і як? Чи їздили на заробітки в інші міста чи закордон? І чи плануєте ще поїхати?

вибір організацій, до яких зверталися молоді люди за допомогою

До яких організацій ви зверталися за допомогою у працевлаштуванні? Якою була їхня допомога? Чи пропонували вам ці організації пройти перекваліфікацію, щоб отримати нову професію? А можливо ви самостійно отримували додаткову освіту чи перекваліфікацію?

наміри молоді щодо подальших заробітків та місця працевлаштування

Чи доводилося вам працювати без офіційного оформлення вашої зайнятості ? На сезонній або іншій тимчасовій роботі? Або вам доводилося виїжджати з Мелітополя на заробітки? Якщо так, то чому ви повернулись? Й чи бажаєте знову поїхати?

усвідомлення труднощів при започаткуванні власної справи

Якщо Ви підприємець, то з якими труднощами приходилось зіштовхнутися при започаткуванні власної справи?

наміри молоді щодо подальшого місця проживання

Чи плануєте ви залишитися жити, навчатися чи працювати у місті? Чому? Назвіть головні фактори, що впливають на ваше рішення залишитися або поїхати.

БЛОК Б. БЕЗПЕКА, ЗАХИЩЕНІСТЬ ТА МЕДИЧНІ ПОСЛУГИ

мотивація молодих людей щодо безпечного міста

Яким Ви уявляєте безпечне місто для молодих людей?

вибір проблем які найбільше хвилюють молодь

Які проблеми освітні, побутові, соціальні Вас найбільше хвилюють?

усвідомлення молоддю можливості пережити будь-яку форму насильства

Чи доводилось Вам особисто чи друзям, знайомим пережити будь-яку форму матеріального, фізичного або психологічного насильства?

вибір організацій, до яких зверталися молоді люди за допомогою

До кого саме або до яких організацій Ви чи ваші друзі зверталися для їх вирішення?

наміри молоді щодо подальшого придбання власного житла

З ким і де Ви проживаєте? Якщо не має власного житла, чи плануєте придбати його? Чи є в місті програма підтримки житла для молодих сімей (пільгові кредити)? Як в місті вирішується питання «соціального житла», «доступного житла» для молодих сімей?

рівень доступності шкільної та дошкільної освіти для молодих людей

Якщо Ви маєте дітей, то як Ви вважаєте, чи доступна дошкільна та шкільна освіта (дитячі садочки і школи) у Мелітополі? До кого Ви зверталися щоб влаштувати дитину (дітей) у освітні установи? З якими труднощами зіштовхнулися?

вибір медичної інфраструктури у місті, до яких зверталися молоді люди за наданням медичної допомоги

Чи доводилось Вам протягом останнього року звертатися до державних медичних послуг та медичної інфраструктури у місті? Чи виникли проблеми під час звернення і які саме? Які Ваші враження від надання медичних послуг у місті?

усвідомлення молоддю необхідності укладання декларації з сімейним лікарем

Чи укладали ви декларацію з сімейним лікарем? Якщо ні, то чому? У разі потреби Ви б звернулися до сімейного лікаря чи до приватного?

чинники, що впливають на підвищення якості медичних послуг на думку респондентів

Щоб ви порадили зробити міській владі для підвищення якості медичних послуг для учнівської молоді?

БЛОК В. УЧАСТЬ У ГРОМАДСЬКОМУ ЖИТТІ ТА ДОЗВІЛЛЯ

наміри молоді щодо участі у заходах, що стосуються життя міста

Чи берете Ви особисто участь у будь-яких заходах, що стосуються життя міста, вашого району, вулиці, будинку? Можете навести приклади такої участі?

усвідомлення молоддю участі у громадському та політичному житті міста

Чи є ви членом громадської чи політичної організації? Якщо ні, то чому?

рівень активності молодих людей

Як Ви вважаєте, в цілому мелітопольська молодь активно бере участь у громадських і політичних заходах, чи є пасивною? З чим пов'язана така позиція.

вибір молоддю заходів, які проводить їх школа, університет чи коледж та їх участь у цих заходах

Чи берете ви участь у громадських, спортивних, культурних заходах, які проводить ваша школа, університет, коледж? Наведіть приклад.

мотивація молоді вибору членства у неформальному об'єднанні

Ці заходи ваша школа проводить самостійно чи за підтримки міста або разом з містом? Чи ви є членом якогось неформального об'єднання? Чому Вам цікавого саме з ними?

вибір місця проведення молодими людьми свого вільного часу

Розкажіть, де і з ким Ви проводите свій вільний час? Які популярні локації у місті Ви відвідуєте (парки, майданчики, установи тощо)? Чому Ви відвідуєте саме ці місця?

рівень можливостей для молодих людей проводити дозвілля у місті

Які у місті є можливості для проведення дозвілля молоді? Чого вам у першу чергу не вистачає? Запропонуйте щось?

вибір інформаційних каналів про проведення у місті громадських, культурних заходів та рівень їх відповідності запитам молоді людей

Звідки Ви дізнаєтесь про громадські, культурні заходи, які проводяться у місті? Чи відвідуєте ви їх? Чи відповідають вони вашим запитам? Аргументуйте!

Опитувальник Open-space

групи й профілі респондентів-молоді

1. Представтесь будь ласка, скажіть як до Вас звертатися, скільки Вам повних років й розкажіть трішки більше про себе, чим Ви займаєтесь, чи Ви є представником ГО, молодіжного центру, чи може політичної партії? Що ще Ви хочете про себе сказати, просто те що хочеться?

вибір інформаційних джерел

2. Скажіть, будь ласка, з яких джерел чи від кого, Ви отримуєте інформацію про життя в місті, про роботу управління культури та молоді?

рівень активності молоді

3. Як Ви вважаєте, наскільки активно мелітопольська молодь бере участь у таких міських громадських заходах, як громадські слухання, публічні акції, мітинги, протести, створення та підписання петицій, волонтерська робота? Можете навести такі приклади?

установка на ініціювання громадського заходу

4. Чи ініціювали особисто Ви якийсь громадський захід або проєктну пропозицію? Розкажіть яка його мета? Як виникла ідея й хто, чи що Вас мотивувало до цього?

установка на односторонній щодо підтримки ініціативи організації

5. Чи були у Вас односторонній чи команда, яка підтримала? А хто найбільше підтримував вашу ініціативу поза межами Вашої організації чи групи?

чинники, що перешкоджають реалізації ініціатив

6.3 якими перешкодами зіштовхнулись Ви при реалізації ініціативи?

установка на підвищення участі молоді у житті міста поведінки

7. Уявіть себе на місці представника місцевої влади, який опікується молодіжною політикою, щоб Ви порадили йому для підвищення участі молоді в житті міста?

вибір перспектив щодо сприятливих умов для життя і самореалізації молоді

8. Яким Ви бачите місто Мелітополь – максимально сприятливим для життя і самореалізації молоді?

установка на реалізацію молодіжної політики міста

9. Чи є у вас власні ідеї для реалізації молодіжної політики міста? Якби Ви мали таку можливість, то які три речі запропонували якомога швидше змінити в нашому місті?

мотиви щодо заохочення молоді брати активну участь у житті міста

10. В яких формах, на вашу думку, краще заохочувати молодь брати більш активну участь у житті та розвитку вашого міста, працювати на благо громади? Конкретизуйте свої пропозиції щодо актуальних спрямувань і форм взаємодії з міською владою?

чинники, що впливають на підтримку молодіжної організації міською владою

11. В чому Вам і вашій команді (організації) потрібна насамперед підтримка від міської влади?

вибір молодіжних програм і простів, в які насамперед молодь вклала б кошти

12. Якби ви були мером Мелітополя, в які молодіжні програми і проєкти Ви насамперед вклали б кошти?

1.7. Формулювання гіпотез дослідження.

- Через недостатню мотивованість до здобуття фахової та неформальної освіти мелітопольської молоді, порушуються умови зростання професійного потенціалу міської громади;
- Молоді люди віддають перевагу «модним» спеціальностям, бюджетним місцям, не замислюючись про затребуваність професій, тому певна частина молоді прагне виїхати на навчання та роботу за кордон;
- Відсутність достатньої інформації про можливості залучення до малого та середнього бізнесу, відкриття власної справи як засобу розкриття творчого потенціалу, професійного росту завдяки додатковій освіті, наявних ресурсів з підвищення кваліфікації та перекваліфікації;
- Через нестабільну роботу транспорту у вечірній час, небезпеку на дорогах, відсутність дієвої допомоги з боку поліції, відеоспостереження (недостатня кількість камер), неналежний безбар'єрний публічний простір та безвідповідальність за безпритульних тварин молоді люди не повною мірою можуть спланувати дозвілля та додаткову освіту;
- Наявність випадків булінгу як з боку однолітків, батьків, педагогічних працівників та керівників підприємств/організацій, призупиняють реалізацію молодих людей як особистостей;
- Повільне впровадження або взагалі відсутність антикорупційних програм в діяльності соціальних і бізнес установ, стають вагомою причиною освітньої та трудової міграції молоді;
- Неналежний рівень інформованості та бюрократична система в галузі охорони здоров'я надає перевагу приватним закладам, але ціна там непропорційно висока для них, що є однією з причин не звертання за медичною допомогою;
- Відокремленість молодих людей і низький рівень їхньої участі у місцевому самоврядуванні ставлять під ризик їх залучення у соціум та самостійність, а також сталий розвиток місцевих демократичних практик;
- Відсутність єдиного загальноміського плану соціально-культурної роботи, та те що молоді лідери не отримують можливість самореалізації на міському

рівні, є однією з причин молодіжної пасивності та відчуженості від міських проблем.

1.8. Формулювання завдань дослідження.

- виявити рівень мотивованості молоді до здобуття фахової та неформальної освіти;
- визначити основні мотиви молодих людей щодо отримання професійної чи вищої освіти;
- проаналізувати причини незатребуваності молоді на ринку праці та усвідомлення важливості підвищення свого професійного та інтелектуального рівня;
- виявити рівень безпечності молоді в міському середовищі та найбільш значущі проблеми, пов'язані з його якістю;
- визначити рівень інформованості молоді щодо наявних державних безкоштовних медичних послуг та популяризації переваг укладання декларацій з сімейним лікарем;
- проаналізувати причини пасивності молодих людей щодо участі у громадському житті міста;
- дослідити рівень залученості мелітопольської молоді до політичного життя як міста, так і країни в цілому;
- проаналізувати основні види дозвілля молодих людей міста та їх найбільш бажані види занять у вільний час.

II. Методична частина Програми соціологічного дослідження.

2.1. Виокремлення дослідницької сукупності.

Молодь — соціально-демографічна група, відокремлена на основі сукупності вікових характеристик і особливостей соціального стану. Молодість як певна визначена фаза, етап життєвого циклу біологічно універсальна, але її конкретні вікові рамки, пов'язаний з нею соціальний статус і соціально-психологічні особливості мають соціально-історичну природу і залежать від суспільного ладу, культури та властивих даному суспільству закономірностей соціалізації.

Сучасна молодь довше навчається в школі та, відповідно, пізніше починає самостійне трудове життя. Ускладнилися й самі критерії соціальної зрілості. Початок самостійного трудового життя, завершення навчання та набуття стабільної професії, одержання політичних прав, матеріальна незалежність від батьків, вступ у шлюб і народження першої дитини — усі ці події, такі, що в своїй сукупності надають людині почуття повної дорослості, та відповідний соціальний статус,

настають не одночасно, й сама їхня послідовність і символічне значення кожного з них не однакові в різних соціальних прошарках. Звідси й дискусійність хронологічних, абсолютних вікових границь: нижню границю молодості встановлено між 14^[1] і 15^[2], а верхню — між 30^[2] і 35^[1] роками.

Не менш важливим, аніж подовження періоду молодості, є ускладнення самого процесу соціалізації. Формування особистості молодої людини здійснюється сьогодні під впливом декількох відносно автономних соціальних факторів, найважливішими з яких є: сім'я (родина), школа, спільнота однолітків (молодіжні організації, різноманітні неформальні, стихійні групи та співтовариства), засоби масової інформації. Вже сама численність цих інститутів і засобів впливу надає особистості, що формується, значно більший ступінь автономії від кожного з них окремо як ніколи в минулому. Організація виховання і навчання молоді по віковому принципу підсилює цю вікову гомогенність, сприяючи виробленню специфічної «молодіжної» самосвідомості і стилю життя («субкультури»).

Прискорення темпів громадського життя спричиняє підвищення ролі і значення молоді в суспільно-політичному і культурному житті. Справа не стільки в абсолютному зростанні чисельності молодих людей, скільки в мінливих соціальних умовах. Що вищий темп техніко-економічного розвитку, щочим швидше обновляються знання, умови праці та побуту, то помітніше стають соціально-культурні розходження між поколіннями. Нові проблеми та події штовхають на пошуки принципово нових рішень і критичну переоцінку минулого досвіду.

2.2. Характеристика методологічного інструментарію збору інформації.

Аналіз документів – це діяльність, яка дозволяє соціологу виявити певні особливості явищ і процесів, що були зафіксовані у певних документах (листах, протоколах, кіноплівках тощо). Метод аналізу документів: сукупність носіїв первинних та вторинних даних, які переробляють для перетворення їх у документами. Документом у соціології вважається все, що зафіксовано у будь-якому вигляді, придатному для вивчення. Тому аналіз документів у соціології – це сукупність методичних процедур, які застосовуються для одержання з документальних джерел соціологічної інформації, необхідної для вирішення дослідницьких завдань (вивчення проблемної ситуації,

всебічний аналіз об'єкта, максимально повна та глибока інтерпретація отриманих даних). Документ є засобом закріплення встановленим способом за допомогою спеціального носія інформації фактів, явищ, процесів об'єктивної реальності та розумової діяльності людини.

Метод фокус-груп, або групове глибинне інтерв'ю, належить до так званих "гнучких" або "якісних" методів соціологічного дослідження, що базується на дискусії між респондентами з приводу проблеми, яка вивчається за заздалегідь розробленим планом. Метод дозволяє розкрити мотивацію людей, побачити варіанти сприйняття/ставлення до проблеми тощо.

Фокус-група – якісний метод дослідження, групове інтерв'ю організоване у вигляді розмови кількох респондентів, зазвичай 6-12 осіб, («типових» представників частини населення, що вивчається, схожих за основними соціальними характеристиками) на задану модератором тему. На відміну від класичних інтерв'ю комунікація відбувається переважно між самими респондентами, а модератор лише направляє розмову в потрібне русло. Фокусгрупи дають можливість особисто, так би мовити «з перших рук», відчувати настрої та емоції респондентів стосовно певного питання. На відміну від персонального інтерв'ю, фокус-групи передбачають інтерв'ювання відразу всієї групи людей. Хід обміну думок часто записують на аудіо- або відеоплівку, а потім аналізується і використовується як вихідний матеріал для розробки більш ґрунтовної, спеціальної соціологічної анкети. Але ніколи не слід забувати, що фокус-група це якісний метод і на його основі не можна робити кількісних висновків.

Характерними рисами фокус-груп є:

- сфокусований характер дискусії;
- орієнтація на з'ясування всієї різноманітності існуючих поглядів;
- внутрішньогрупова інтеракція;
- широке використання уявних експериментів та проективних технік;
- фокус-групове моделювання;
- використання елементів гри при проведенні дискусії.

Фокус-групи спрямовані на отримання якісної інформації щодо думок, очікувань людей крізь призму їх індивідуального досвіду. У таких дискусіях беруть участь 6-12

респондентів, не знайомих один з одним, причому необхідно враховувати стать, вік, рівень доходів, соціальне положення, освіта. Це обумовлено тим, що при меншій кількості немає динаміки продуктивної роботи, і модератору доводиться прикладати багато зусиль для активізації роботи групи. У дослідженні участь може приймати кілька фокус-груп, бажано з різним складом учасників. Фокус-група триває приблизно півтори години. Проведення фокус-групи у відповідності до існуючої методики має відбуватись в спеціально обладнаній студії. При відсутності спеціалізованого приміщення проведення фокус-груп недоцільно, оскільки результати дискусії будуть викривлені та аналіз отриманих даних буде помилковим.

Особливістю фокус групових досліджень є те, що:

- учасники своїми словами висловлюють свій спосіб сприйняття;
- модератори ставлять питання, щоб зробити яснішими коментарії;
- уся робота фокусної групи, звичайно, займає менше часу, ніж письмове дослідження;
- фокусні групи пропонують несподівані погляди і повнішу інформацію;
- у фокусних групах люди менш сковані, ніж у індивідуальному інтерв'ю;
- фокусні групи дають ідеї, які можна використати у розробці анкети.

Технологія відкритого простору (англ. Open Space Technology (OST)) — методологія проведення зборів, конференцій, стратегічних сесій, громадських обговорень тощо, що починається без заздалегідь визначеного порядку денного і передбачає створення порядку денного учасниками в процесі заходу на засадах самоорганізації. Технологія відкритого простору найбільш ефективно працює у випадках, коли збирається значна кількість високомотивованих лідерів рівного соціального статусу для обговорення складних і неструктурованих проблем. Технологія відкритого простору передбачає наступні етапи:

1. Вступ організатора чи модератора, що розкриває правила проведення обговорення (див. нижче принципи відкритого простору).
2. Створення порядку денного учасниками.
3. Обговорення питань, внесених до порядку денного.
4. Презентації підсумків обговорень.

Технологія відкритого простору включає наступні важливі компоненти:

- «Ринкова площа»: простір, що має достатню кількість місць для обговорення окремих тем, між якими можуть вільно переміщатися учасники;
- «Дошка оголошень»: розклад, що відображає список обговорюваних тем, місце і час обговорень.

На першому етапі стільці ставляться у формі кола. Після вступу модератора кожен з учасників може запропонувати власний пункт порядку денного таким чином: вийти до центру кола, написати запропоновану тему для обговорення на аркуші, оголосити її та повісити на розклад, самостійно обираючи один із незайнятих варіантів місця та часу.

Пропонуючи тему, учасник заходу тим самим бере на себе наступні зобов'язання:

1. Протягом обраного часу бути постійно присутнім на обраному місці обговорення;
2. Модерувати обговорення запропонованої теми всіма, хто прийде для обговорення, та вести нотатки;
3. По завершенні всіх обговорень, використовуючи нотатки, підвести стислі підсумки із запропонованої теми.

Після створення порядку денного учасники приступають до обговорення запропонованих тем відповідно до розкладу. Фактично одночасно відбувається багато обговорень, кожне з них модерує людина, яка запропонувала тему. Всі інші учасники, окрім тих, хто в даний момент модерує запропоновані ними теми, вільно переходять з одного місця на інше, беручи участь у цікавих їм обговореннях. Таким чином, ключовим аспектом технології відкритого простору є самоорганізація: учасники заходу самі вирішують, які теми вони хочуть обговорити та в яких обговореннях взяти участь. Фактично технологія відкритого простору є альтернативою традиційним конференціям та нарадам, організатори яких заздалегідь визначають порядок денний, а всі решта слідує їхньому плану.

Після завершення обговорень учасники, що запропонували і модерували теми, по черзі презентують підсумки обговорень. Захід завершується плануванням наступних кроків (наприклад, створенням робочих груп для втілення прийнятих рішень) та рефлексією учасників (зазвичай у такому самому колі, як на початку).

2.3. Опитувальник та аналіз опитувального інструментарію.

БЛОК А ОСВІТНІ МОЖЛИВОСТІ, ЗАЙНЯТІСТЬ ТА МОБІЛЬНІСТЬ

Чи задоволені Ви своїм навчанням у школі, університеті, коледжі? Що вам подобається, а що ні?

Запитання про факти, запитання відкритого типу, текстова шкала

Чи потрібно вам ще додатково навчатися щоб стати конкурентно-спроможним фахівцем? Та як і в якій сфері?

Запитання про мотиви, запитання відкритого типу, текстова шкала

Чи достатньо Вам цієї освіти? Чи плануєте ви далі продовжувати навчання?

Запитання про думки респондентів, запитання відкритого типу, текстова шкала

Чи плануєте ви працювати за обраною спеціальністю?

Запитання про наміри респондентів, запитання відкритого типу, текстова шкала

Чи підробляєте Ви? Якщо так, то де і як? Чи їздили на заробітки в інші міста чи закордон? І чи плануєте ще поїхати?

Запитання про факти, запитання відкритого типу, текстова шкала

До яких організацій ви зверталися за допомогою у працевлаштуванні? Якою була їхня допомога? Чи пропонували вам ці організації пройти перекваліфікацію, щоб отримати нову професію? А можливо ви самостійно отримували додаткову освіту чи перекваліфікацію?

Запитання про факти, запитання відкритого типу, текстова шкала

Чи доводилося вам працювати без офіційного оформлення вашої зайнятості ? На сезонній або іншій тимчасовій роботі? Або вам доводилося виїжджати з Мелітополя на заробітки? Якщо так, то чому ви повернулись? Й чи бажаєте знову поїхати?

Запитання про факти, запитання відкритого типу, текстова шкала

Якщо Ви підприємець, то з якими труднощами приходилось зіштовхнутися при започаткуванні власної справи?

Запитання про факти, запитання відкритого типу, текстова шкала

Чи плануєте ви залишитися жити, навчатися чи працювати у місті? Чому? Назвіть головні фактори, що впливають на ваше рішення залишитися або поїхати.

Запитання про думки респондентів, запитання відкритого типу, текстова шкала

БЛОК Б. БЕЗПЕКА, ЗАХИЩЕНІСТЬ ТА МЕДИЧНІ ПОСЛУГИ

Яким Ви уявляєте безпечне місто для молодих людей?

Запитання про думки респондентів, запитання відкритого типу, текстова шкала

Які проблеми освітні, побутові, соціальні Вас найбільше хвилюють?

Запитання про думки респондентів, запитання відкритого типу, текстова шкала

Чи доводилось Вам особисто чи друзям, знайомим пережити будь-яку форму матеріального, фізичного або психологічного насильства?

Запитання про факти, запитання відкритого типу, текстова шкала

До кого саме або до яких організацій Ви чи ваші друзі зверталися для їх вирішення?

Запитання про факти, запитання відкритого типу, текстова шкала

З ким і де Ви проживаєте? Якщо не має власного житла, чи плануєте придбати його?

Чи є в місті програма підтримки житла для молодих сімей (пільгові кредити)? Як в місті вирішується питання «соціального житла», «доступного житла» для молодих сімей?

Запитання про факти, запитання відкритого типу, текстова шкала

Якщо Ви маєте дітей, то як Ви вважаєте, чи доступна дошкільна та шкільна освіта (дитячі садочки і школи) у Мелітополі? До кого Ви зверталися щоб влаштувати дитину (дітей) у освітні установи? З якими труднощами зіштовхнулися?

Запитання про думки респондентів, запитання відкритого типу, текстова шкала

Чи доводилось Вам протягом останнього року звертатися до державних медичних послуг та медичної інфраструктури у місті? Чи виникли проблеми під час звернення і які саме? Які Ваші враження від надання медичних послуг у місті?

Запитання про факти, запитання відкритого типу, текстова шкала

Чи укладали ви декларацію з сімейним лікарем? Якщо ні, то чому? У разі потреби Ви б звернулися до сімейного лікаря чи до приватного?

Запитання про факти, запитання відкритого типу, текстова шкала

Щоб ви порадили зробити міській владі для підвищення якості медичних послуг для учнівської молоді?

Запитання про думки респондентів, запитання відкритого типу, текстова шкала

БЛОК В. УЧАСТЬ У ГРОМАДСЬКОМУ ЖИТТІ ТА ДОЗВІЛЛЯ

Чи берете Ви особисто участь у будь-яких заходах, що стосуються життя міста, вашого району, вулиці, будинку? Можете навести приклади такої участі?

Запитання про факти, запитання відкритого типу, текстова шкала

Чи є ви членом громадської чи політичної організації? Якщо ні, то чому?

Запитання про факти, запитання відкритого типу, текстова шкала

Як Ви вважаєте, в цілому мелітопольська молодь активно бере участь у громадських і політичних заходах, чи є пасивною? З чим пов'язана така позиція.

Запитання про думки респондентів, запитання відкритого типу, текстова шкала

Чи берете ви участь у громадських, спортивних, культурних заходах, які проводить ваша школа, університет, коледж? Наведіть приклад.

Запитання про факти, запитання відкритого типу, текстова шкала

Ці заходи ваша школа проводить самостійно чи за підтримки міста або разом з містом? Чи ви є членом якогось неформального об'єднання? Чому Вам цікавого саме з ними?

Запитання про факти, запитання відкритого типу, текстова шкала

Розкажіть, де і з ким Ви проводите свій вільний час? Які популярні локації у місті Ви відвідуєте (парки, майданчики, установи тощо)? Чому Ви відвідуєте саме ці місця?

Запитання про факти, запитання відкритого типу, текстова шкала

Які у місті є можливості для проведення дозвілля молоді? Чого вам у першу чергу не вистачає? Запропонуйте щось?

Запитання про думки респондентів, запитання відкритого типу, текстова шкала

Звідки Ви дізнаєтесь про громадські, культурні заходи, які проводяться у місті? Чи відвідуєте ви їх? Чи відповідають вони вашим запитам? Аргументуйте!

Запитання про факти, запитання відкритого типу, текстова шкала

Опитувальник Open-space

1. Представтесь будь ласка, скажіть як до Вас звертатися, скільки Вам повних років й розкажіть трішки більше про себе, чим Ви займаєтесь, чи Ви є

представником ГО, молодіжного центру, чи може політичної партії? Що ще Ви хочете про себе сказати, просто те що хочеться?

Запитання про факти, запитання відкритого типу, текстова шкала

2. Скажіть, будь ласка, з яких джерел чи від кого, Ви отримуєте інформацію про життя в місті, про роботу управління культури та молоді?

Запитання про думки респондентів, запитання відкритого типу, текстова шкала

3. Як Ви вважаєте, наскільки активно мелітопольська молодь бере участь у таких міських громадських заходах, як громадські слухання, публічні акції, мітинги, протести, створення та підписання петицій, волонтерська робота? Можете навести такі приклади?

Запитання про думки респондентів, запитання відкритого типу, текстова шкала

4. Чи ініціювали особисто Ви якийсь громадський захід або проєктну пропозицію? Розкажіть яка його мета? Як виникла ідея й хто, чи що Вас мотивувало до цього?

Запитання про думки респондентів, запитання відкритого типу, текстова шкала

5. Чи були у Вас односторонні чи команда, яка підтримала? А хто найбільше підтримував вашу ініціативу поза межами Вашої організації чи групи?

Запитання про думки респондентів, запитання відкритого типу, текстова шкала

6.3 якими перешкодами зіштовхнулись Ви при реалізації ініціативи?

Запитання про думки респондентів, запитання відкритого типу, текстова шкала

7. Уявіть себе на місці представника місцевої влади, який опікується молодіжною політикою, щоб Ви порадили йому для підвищення участі молоді в житті міста?

Запитання про думки респондентів, запитання відкритого типу, текстова шкала

8. Яким Ви бачите місто Мелітополь – максимально сприятливим для життя і самореалізації молоді?

Запитання про думки респондентів, запитання відкритого типу, текстова шкала

9. Чи є у вас власні ідеї для реалізації молодіжної політики міста? Якби Ви мали таку можливість, то які три речі запропонували б якомога швидше змінити в нашому місті?

Запитання про думки респондентів, запитання відкритого типу, текстова шкала

10. В яких формах, на вашу думку, краще заохочувати молодь брати більш активну участь у житті та розвитку вашого міста, працювати на благо громади? Конкретизуйте свої пропозиції щодо актуальних спрямувань і форм взаємодії з міською владою?

Запитання про думки респондентів, запитання відкритого типу, текстова шкала

11. В чому Вам і вашій команді (організації) потрібна насамперед підтримка від міської влади?

Запитання про думки респондентів, запитання відкритого типу, текстова шкала

12. Якби ви були мером Мелітополя, в які молодіжні програми і проєкти Ви насамперед вклали б кошти?

Запитання про думки респондентів, запитання відкритого типу, текстова шкала

2.4. Звіт за результатами виробничої практики. «Розробка Дорожньої карти підвищення рівня індексу благополуччя молоді Мелітополя: репрезентація результатів фокус-групових дискусій».

Індекс благополуччя молоді – інструмент, який дозволяє виміряти стан благополуччя у місті за 7-ома показниками: освіта, здоров'я, економічні можливості, участь у політичному та громадському житті, інформаційні та комунікаційні технології і безпека та захищеність.

Одним з індикаторів Індексу благополуччя молоді є визначення їхнього рівня освіти, зайнятості та мобільності молоді. З метою виявлення потреб, проблем та інтересів молоді Мелітополя в цьому напрямку задля сприяння їхньої самореалізації в цих напрямках та включеності в життя громади, нами було розроблено гайд для всіх соціальних груп (учнівська молодь, здобувачі середньо-професійної та вищої освіти, працююча молодь, молоді сім'ї, безробітні), який включав такі питання: «Де ви навчалися ? І яку професію отримали?», «Після закінчення навчання чи скористалися ви правом зайняття першого робочого місця? Якщо ні, то чому?», «До яких організацій ви зверталися за допомогою у працевлаштуванні? Якою була їхня допомога? Чи пропонували вам ці організація пройти перекваліфікацію щоб отримати нову професію? А можливо ви самостійно отримували додаткову освіту чи перекваліфікацію?, «Чи приходилось вам стояти на обліку в Центрі зайнятості і отримувати виплати по безробіттю ?, «Чи доводилося вам працювати без офіційного оформлення вашої зайнятості ? На сезонній або іншій тимчасовій роботі? Або вам доводилося Вам виїжджати з Мелітополя на заробітки?», «Якщо так, то чому ви повернулись? Ї чи бажаєте знову поїхати?»

В ході фокус-групової дискусії було виявлено що серед молоді користуються популярністю як формальна так і неформальна та інформальна освіта. зазначимо що формальна - це освіта, яка здобувається відповідно до освітніх ліцензованих програм закладів післядипломної освіти і передбачає досягнення здобувачами освіти заздалегідь визначених результатів навчання. Вона розширює й доповнює знання з фаху, методики викладання предмету, психології, які отримав вчитель, здобуваючи вищу освіту.

Неформальна - це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за

рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій. Вона допомагає швидко і вчасно отримати необхідні знання відповідно до потреб тут і зараз.

Інформальна (самоосвіта) ж - це освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям. Така навчальна діяльність не обов'язково цілеспрямована та структурована, не фіксується документально, але сприяє розширенню професійних знань та умінь і є однією з ключових компетентностей особистості.

У ході фокус-групового дослідження нами було виявлено, що мелітопольська молодь мотивована до здобуття фахової та неформальної освіти, і вважає це умовою зростання професійного потенціалу. Молоді люди розуміють, що високооплачувана посада неможлива без отримання професійної чи вищої освіти. Саме тому випускники закладів загальної середньої освіти прагнуть продовжити своє навчання.

Проте вони не завжди мають чітко сформовану професійну та трудову мотивацію, а віддають перевагу «модним» спеціальностям, бюджетним місцям, не замислюючись про затребуваність професій. Тому певна частина з них молоді прагне «виїхати на навчання та роботу за кордон і при нагоді залишитися там». Молодь усвідомлює й те, що для того, щоб стати затребуваними на ринку праці вони повинні отримувати досвід, практичні знання, постійно підвищуючи свій професійний та інтелектуальний рівні.

На думку наших респондентів їхній освітній потенціал значною мірою не реалізується через: «невідповідність між попитом та пропозиціями на ринку праці», «низький рівень навичок само-презентації», «недостатнє володіння соціальними компетентностями», «завищені претензії стосовно високої заробітної платні і гідних умов праці», «невідповідність знань та умінь, які отримали у вищому закладі освіти вимогам роботодавців, відсутність організації і можливостей для представництва інтересів, що означає мінімальну кількість каналів, за допомогою яких молодь може звернути увагу на свої потреби і

проблеми», «реальні перешкоди для підприємництва та само-зайнятості», «наявність нелегальної зайнятості та трудової міграції».

В ході дослідження були виявлені й тенденції про недостатнє володіння щодо можливостей професійного росту завдяки можливостям «додатковій освіті», «наявні ресурси з підвищення кваліфікації та перекваліфікації». Не достатньо мелітопольська молодь володіє й інформацією про можливості залучення до малого та середнього бізнесу, відкриття власної справи як засобу розкриття творчого потенціалу, професійного росту завдяки додатковій освіті, наявних ресурсів з підвищення кваліфікації та перекваліфікації.

Підтвердженням цьому є вислови наших респондентів: «... Мені у моїй школі все подобається: і підхід вчителів тому що він має цінити кожного учня» (учні); «... Подобається дистанційне навчання»; «... Подобається працювати зі словами... задоволена» (студенти); «... Задоволена навчанням, пішла на цю професію тому що мені подобається» (профосвіта); «... Соціальний працівник тому, що подобається ... всім задоволена» (профосвіта); «... Навчаюсь тому, що все життя за комп'ютером» (профосвіта); «... Доводиться ходити до репетиторів ... треба платити гроші» (учні); « ... Неорганізованість дуже сильно видно» (учні); « ... Хотілось би більше якогось самоуправління, більше заходів» (учні); « ... Я вчусь в Запоріжжі ... В Мелітополі в нас немає такого університету» (студенти); « ... Мелітопольський державний педагогічний університет, вчитель історії ... де потрапив на бюджет» (студенти); «... Піде на трійку» (профосвіта); «... Навчанням задоволена, вибором професії ні» (профосвіта).

Трудовий потенціал молоді завжди виступає носієм прогресу. Тому жодні політичні, технологічні, соціальні чи економічні сфери не можуть бути реалізовані у довготривалій перспективі без залучення без їх залучення до праці молодого покоління, яка завжди виступає носієм найпрогресивнішого людського капіталу, сформованого в системі освіти, сімейного виховання та суспільної взаємодії. Серед безлічі факторів і обставин, що обумовлюють майбутнє будь-якої держави, найвпливовішими можна вважати ті, які безпосередньо пов'язані із зайнятістю молоді. Тому на нашу думку слід, пам'ятати, що неефективне управління

зайнятстю молоді протягом більш-менш тривалого періоду, може призвести до загальної соціально-економічної та суспільно-політичної кризи у недалекому майбутньому, коли саме від цього прошарку працездатних осіб буде залежати і трудове виховання прийдешніх поколінь, і забезпечення життєдіяльності непрацюючого населення. Будучи незатребуваною в свій час, фактично маргеноалізована група нещодавніх молодих фахівців навряд зможе впоратися з такими складними завданнями. Адже, наскільки ефективно буде розв'язано проблеми працевлаштування молоді, сьогодні залежатиме і майбутнє України в цілому. Вирішити ж проблему молодіжної зайнятості можливо не лише шляхом створення нових робочих місць, а за умов комплексного підходу, який передбачає активну реальну взаємодію і співпрацю між роботодавцями і освітою, охоплює якісну формальну та неформальну освіту, самоосвіту, соціальний захист, трудові права, представництво інтересів молоді тощо.

Все ж щодо працевлаштування наших респондентів за фахом, їх думки є досить полярними: «... так, за своєю спеціальністю буду працювати» (студенти); «Я вже працюю за своєю спеціальністю» (профосвіта); «... думав працювати за спеціальністю» (профосвіта); «... не планую працювати за цією спеціальністю» (профосвіта); «... не охота, стосовно зарплати вчителів» (студенти); «... ні, не можливо в місті за моєю спеціальністю» (студенти); «... не затребувана спеціальність на ринку праці» (працююча молодь, студенти)»; «... не буду жити в Україні» (студенти,учні); «... ще точно не знаю» (студенти); « ... не знаю» (студенти).

Мобільності є процесом, пов'язаний зі зміною людиною, індивідом, сім'єю свого місця в соціальній структурі суспільства. Соціальна мобільність - це форма соціального відтворення, процес соціальних (горизонтальних, вертикальних) переміщень, перехід індивідів з одних соціальних класів, соціальних груп, верств до інших, пов'язаних як із соціальним піднесенням, так і з соціальним спадом. Лише особистість, яка вміє орієнтуватися на досвід, суспільні цінності, усвідомлює свої прагнення, розширює можливості, може успішно адаптуватися в сучасному світі швидкоплинних подій, відповідати його вимогам. Процес формування

мобільного фахівця передбачає організацію певного «поля можливостей», освітньо-виховного середовища, життєдіяльності, що орієнтують майбутнього спеціаліста на різноплановість вибору самопрояву, статусного росту, професійного розвитку, швидкої орієнтації (адаптованості), прагнення активно змінити несприятливі ситуації.

Соціальна мобільність молоді характеризується обсягом, інтенсивністю і напрямками найважливіших потоків руху, певним соціальним механізмом, рушійними силами, прямими наслідками для суспільства. Економісти розглядають трудову, професійну мобільність індивідів, враховуючи зміну кількості та якості робочих місць. Вони зосереджуються переважно на дослідженні економічних аспектів мобільності робочих місць, а відтак - на міграційній здатності працівників (наприклад, на витратах на їх перепідготовку і переміщення). Соціологи ж зосереджують увагу на переміщеннях індивідів, їх шансах на кар'єру, а також на фактах її усвідомлення, на цілях і мотивах; економічні явища аналізуються як чинники формування трудової мобільності. Соціальна мобільність як міждисциплінарне поняття, що виражається в професійному, кваліфікаційному, соціальному, галузевому, територіальному та інших переміщеннях індивідів, є своєрідною формою їх адаптації до нових технологічних і економічних умов функціонування. Соціальною мобільністю називається сукупність соціальних переміщень людей, а саме зміни індивідом чи групою осіб соціального статусу, що ними займається в стратифікаційній структурі суспільства.

Оскільки переважна кількість наших респондентів хочуть займатися підприємницькою діяльністю то їм було задано питання наскільки можливо реалізувати в нашому місті цю сферу діяльності: «... Якби не зв'язки, нічого не було б» (працююча молодь, сім'ї), «у нас є багато знайомих, які допомагають, але якщо це робити офіційно, то крім грошей нічого не допоможе» (працююча молодь), «... Відсутня міська програма розвитку молодіжного малого підприємництва» (працююча молодь, безробітні, студенти, профосвіта, сім'ї), «... зараз, коли ринок, важливу роль має відігравати залучення молоді до

підприємницької діяльності» (студенти), «... подолання кризових явищ в економіці значною мірою забезпечується саме за рахунок розвитку та розширення підприємництва» (працююча молодь, сім'ї), «... проблеми були... дорога оренда, комунальні послуги, постійні матеріальні вимоги від перевіряючих» (працююча молодь), «...є конкуренція, нечесна... і до відвертого криміналу буває...» (працююча молодь, молоді сім'ї).

Наступний маркер благополуччя молоді є безпека, захищеність та медичні послуги. Нашим респондентам, модераторами було запропоновано відповісти на наступні питання: «Яким Ви уявляєте безпечне місто для молодих людей?» , «Які проблеми освітні, побутові, соціальні Вас найбільше хвилюють?», «Чи доводилось Вам особисто чи друзям, знайомим пережити будь-яку форму матеріального, фізичного або психологічного насильства? Пригадайте, будь-ласка, як це трапилось?», «До кого саме або до яких організацій Ви чи ваші друзі зверталися для їх вирішення? Вам відмовили чи допомогли? Наведіть приклади.», «Чи доводилось Вам протягом останнього року звертатися до медичних установ або служб міста? Чи виникли проблеми під час звернення і які саме? Які Ваші враження від надання медичних послуг у місті?», «Чи укладали ви декларацію з сімейним лікарем? Якщо ні, то чому?», «У разі потреби Ви б звернулися до сімейного лікаря чи до приватного? Чому? А можливо Ви займаєтесь самолікуванням?», «Щоб ви порадили зробити міській владі для підвищення якості медичних послуг для молоді ?».

Безперечно, найвищою потребою молодої людини є безпека, вона належить до базових людських потреб і є потребою дефіциту. Це означає, що доки людина не почувається безпечно, вона не може належним чином дбати про потреби вищого порядку - соціальні та духовні. І навпаки, навіть мінімальне відчуття безпеки породжує прагнення до соціальних зв'язків. Задоволення потреб у повазі та визнанні підвищує рівень соціальної безпеки. Адже в такому разі особисті інтереси людини збігаються з інтересами соціального оточення і підтримуються ним.

Безпечне місто для молоді перш за все це: « ... Світло увімкнене до ранку» (учні), «... Зробити б ефективну роботу поліції» (учні), «... Наявність наркотиків по

всьому місту» (учні), «... Якби патрульні ... не були формальністю» (учні), «... Притулки для собак ... стерилізували» (учні), «... Спеціальні місця для виходу собак організувати» (учні), «... Проводити більше культурних заходів» (учні), «... Безпечне місто - це світло і комфорт» (студенти), «... Без наркоманів, без вуличних собак і без бомжів» (профосвіта), «... Менше аварій» (профосвіта), «... Ліхтарів в парку побільше б» (профосвіта), «... Безпечне місто – це місто де можна вийти на вулицю та не боятись» (безробітні), «... Безпечне місто - де рівень насилля менше та злочинності» (безробітні), «... Щоб на мене ніхто не напав» (молоді сім'ї), «... Можливо потрібно більше камер поставити» (молоді сім'ї), «... Щоб всі дороги ... були заасфальтовані» (молоді сім'ї).

У ході дослідження було виявлено, що міське середовище представляється молоді недостатньо безпечним. На думку наших респондентів найбільш значущими міськими проблемами є Так, молоді було запропоновано вибрати найбільш значущі, на їхню думку, проблеми, що є в місті: «робота транспорту у вечірній час», «небезпека на дорогах», відсутність дієвої допомоги з боку поліції, відеоспостереження (недостатня кількість камер), неналежний без бар'єрний публічний простір, безвідповідальність за безпритульних тварин.

Наші опитані вважають що, з точки зору суб'єктивної безпеки райони міста гетерогенні, тобто ситуація із забезпеченням безпеки міського середовища значимо змінюється в залежності від району проживання (особливі нарікання до периферійного приватного сектору). Крім району проживання значимий вплив на рівень суб'єктивної безпеки залежить від гендерної ознаки. Відмінності в сприйнятті безпеки міського середовища стають особливо яскраво вираженими, на думку дівчат, коли мова заходить про оцінку потенційної загрози від соціального оточення: агресія з боку нарко і алкозалежних, невірноваженої, агресивно налаштованої молоді, безхатченків, крадіїв тощо. З цими проблемами зіштовхується неповнолітня та незахищена молодь (сироти та позбавлені батьківської опіки), яка проживає в гуртожитках. Актуальною залишається проблема молодіжного булінгу як з боку однолітків, батьків, так і педагогічних працівників та керівників підприємств/організацій.

Ще один індикатор це захищеність особи, яка включає систему соціально соціальних, організаційних та інших розвинених і ефективних процедур - юридичних засобів (механізмів) для вільного здійснення, охорони і захисту основних прав людини. Видами захищеності особи є охорона і захист громадянських прав, права власності, батьківських прав, честі і гідності, ділової репутації, а також право захищатись від обвинувачень шляхом внесення заяв, оскарження тощо.

Не менш нагальною є проблема корупційних ризиків. Незважаючи на низку вагомих законодавчих кроків, впровадження антикорупційних програм в діяльності соціальних і бізнес установ, ця практика ще залишається вагомою причиною освітньої та трудової міграції молоді. Не дивлячись на те, що Інтернет простір виступає майданчиком для спілкування, навчання, однак, на думку молоді, «несе потенційну загрозу кібербулінгом, інтернетшахрайством, доступом до небажаного контенту психологічної залежності». Молодь вказує, що вона «не може реально оцінювати рівень достовірності й безпеки інформації, що містить Інтернет-простір».

Зокрема, медичні послуги визначаються як вид взаємовідносин щодо надання медичної допомоги, врегульований договором на надання медичної послуги. При цьому медична послуга - це одна із складових медичної допомоги.

Оцінка і враження наших респондентів щодо медичних послуг в місті є досить критичними: «... У нас жахливо (в місті)» (учні), «... Швидко викликаєш тільки за гроші» (учні), «... Немає сенсу ... звертатися в державні лікарні» (учні), «... Один момент, що льодову арену будують замість центральної поліклініки» (учні), «... Злі лікарі» (учні), «... Зараз у нас в місті медицина заснована на корупції» (учні), «... Пішла до свого сімейного лікаря... вона сказала краще їдь чи до Харкова, чи до Києва, тому що у нас зроблять тільки гірше» (студенти), «... Ну, можна було б всюди ремонт зробити і нове обладнання» (профосвіта), «... Не вистачає ні машин, ні обладнання» (профосвіта), «... інфраструктура начебто нормальна, особливо приватна» (профосвіта), «... Приватні завжди краще ніж державні, ... я незадоволена медициною і лікарями, тому, що не кваліфіковані» (профосвіта), «... У мене був

апендицит ... мене подивилися і сказали «ти прописаний в іншому місті, у тебе інший сімейний лікар і їдь до свого сімейного лікаря»» (профосвіта), «... Якщо говорити за «зеленку» ... в реєстратурі сидять такі тупі ... дуже важко записатися до лікаря» (безробітні), «... Зверталася з дитиною, проблема тільки в тому, що не можна записатися, а запис іде за декілька днів» (молоді сім'ї), «... Не довіряю сімейним лікарям і в принципі нашій безкоштовній медицині»(молоді сім'ї), «... Було один раз нормально, один раз не дуже» (молоді сім'ї), «... не подобається те, що коли дитина захворіла, ти дзвониш в реєстратуру, а тобі на цей день немає запису» (працююча молодь).

Загалом майже всі учасники фокус-груп вказали, що звертаються як до державних так і до приватних медичних установ тільки виключно в «екстрених випадках, коли не допомагає самолікування або для оформлення довідок для роботи чи навчання, лікарняних тощо». Причинами такого стану є «неналежний рівень інформованості» та «популяризації наявних державних безкоштовних медичних послуг» та «переваг укладання декларацій з сімейним лікарем» (не всі укладали декларації з сімейними лікарями, переважно студенти середньо-професійних та вищих закладів освіти). Молоді люди також нарікають, що «додзвонитися до сімейного лікаря дуже важко», «невчасно потрапляють на прийом», «довгі черги», «низька якість консультування». Молодь надає перевагу приватним закладам, тому що вони забезпечені сучасним устаткуванням, але ціна там непомірно висока для них, що є однією з причин не звертання за медичною допомогою.

Важливими маркерами благополуччя молоді є їх участь у громадському житті та дозвіллі. Участь у житті суспільства - це, насамперед, соціальна діяльність, яка забезпечує життєздатність суспільства, сприяє розвитку його потенціалу.

На жаль, в Україні молодь ще не є достатньо активною. Так, за даними дослідження «Молодь України», на замовлення Міністерства молоді та спорту за підтримки ООН, на той час, лише 2% молодих людей є членами громадських організацій, 62% української молоді не брали участі в діяльності жодної організації громадянського суспільства впродовж 12 місяців. В останні роки в

Україні зростає кількість інститутів громадянського суспільства. За даними Державної служби статистики України, починаючи з 2015 р. зростає кількість зареєстрованих громадських організацій: станом на 1 грудня 2015 р. було зареєстровано 69686 організацій, на 1 грудня 2016 р. – 75478; на 1 квітня 2017 р. – 77 252; а на 1 квітня 2018 р. налічувалося 81598 громадських організацій. Щодо молоді, то вважається, що саме дитячі і молодіжні громадські організації є інструментом найбільш дієвої соціалізації, формування активної громадянської позиції молодого покоління. Інтенсивність впливу громадських організацій на молодь залежить від кількості молодіжних об'єднань і рівня залучення молоді до їхньої діяльності. Результати соціологічних досліджень демонструють, що частка молодих людей, які заявляють, що вони беруть участь у діяльності дитячих і молодіжних громадських організацій в Україні, упродовж останніх років є досить незначною. Так, у 2018 році підтвердили свою участь у діяльності цих організацій 2,4% опитаної молоді, у 2015 – 8,5%, у 2017 – 6,8%. Подібна ситуація і з участю молоді у діяльності в цілому організацій громадянського суспільства: у 2018 році про свою участь у роботі громадських об'єднань вказали 19,5% молодих людей.

Однак, молодь України здебільшого не цікавиться політикою – про це свідчить Всеукраїнське опитування «Молодь України 2017», здійснене Центром «Нова Європа» та Фондом ім. Фрідріха Еберта спільно з соціологічною компанією GfK Ukraine, що стало однією з найвсеохопніших спроб зрозуміти та оцінити настрої української молоді не лише за останні роки, але й, можливо, за весь час незалежності України. Зокрема, 65% молодих людей не цікавляться взагалі або скоріше не цікавляться політикою. Із віком ця тенденція зменшується: серед респондентів вікової групи 14-17 років 55% узагалі не цікавиться політикою, тоді як серед вікової групи 25-29 років таких лише 36%.

Пасивність у громадському житті переходить у політичний абсентеїзм, про що свідчить соціальне опитування від Центру аналізу та соціологічних досліджень Міжнародного республіканського інституту (IRI): менше третини молоді точно збиралось голосувати на президентських виборах 2019 року та лише 20% вірить у світле майбутнє в Україні. Наша молодь мало голосує на виборах, тим самим не

створюючи електоральну масу, на думку якої треба зважати політикам у своїх діях, на відміну від старших людей.

Станом на сьогоднішній день, більше половини української молоді вважає, що країна рухається у правильному напрямку. Про це свідчать результати «національного опитування молоді», проведене Центром аналізу та соціологічних досліджень (CISR) Міжнародного республіканського інституту (MPI) у рамках програми “Мріємо та діємо” у 2021 році. 52% молоді віком 13-15 років і 32% молоді віком 16-35 років вважають себе активними членами своїх громад. Найчастіше це проявляється шляхом участі молоді у розвитку публічних просторів, відвідування культурних та спортивних заходів. Також 35% молоді підтримували електронні петиції, 25% – стежили за діяльністю посадовців, а 17% – займались волонтерською діяльністю для соціальної та політичної справи. Про залученість до молодіжних рад зазначили 28% молоді 13-15 років і 25% молоді 16-35 років.

Щодо політичної участі, 83% молоді віком 10-15 років планують голосувати на виборах, коли отримають таку можливість. А серед тих, хто міг голосувати у 2019-2020 роках, 74% голосували на президентських виборах, 53% – на парламентських, а 52% – на місцевих виборах. Для виявлення участі молоді в громадському житті нашим респондентам було запропоновано відповісти на низку запитань, а саме: «Чи берете Ви особисто участь у будь-яких заходах, що стосуються життя міста, вашого району, вулиці, будинку? Можете навести приклад?», «Чи є ви членом громадської чи політичної організації? Якщо ні, то чому?», «Як Ви вважаєте, мелітопольська молодь активно бере участь у громадських і політичних заходах, чи є пасивною? З чим пов'язана така позиція.», «Розкажіть, де і як Ви проводите свій вільний час?», «Які популярні локації у місті Ви відвідуєте (парки, майданчики, заклади тощо)? Чому Ви відвідуєте саме ці місця?», «Які у місті є можливості для проведення дозвілля молоді? Чого вам у першу чергу не вистачає? Запропонуйте щось.», «Звідки Ви дізнаєтесь про громадські, культурні, спортивні заходи, які проводяться у місті? Чи відвідуєте ви їх? Чи відповідають вони вашим

запитаю, інтересам? Аргументуйте.», «Щоб ви запропонували зробити міській владі, щоб покращити дозвілля молоді у нашому місті».

У ході нашого дослідження було виявлено, що майже половина молодих людей Мелітополя у той чи інший спосіб беруть участь у громадському житті міста. На думку наших респондентів, ця активність проявляється в наступному: «... все таки більше активної у нас молоді» (учні), «... Наша молодь активна, але не вся» (учні), «... Студенти беруть участь дуже яскраво в громадських заходах» (студенти), «... Студенти дуже активні, вони беруть активну участь у житті Мелітополя, можна взяти піпел, студраду університету, студраду гуртожитку» (студенти), «... Активні ті студенти, які зацікавлені в житті університету ...» (студенти), «... Активна тому, що примусово» (молоді сім'ї), «... Молодь, яка більш-менш активна - це People.ua ...» (молоді сім'ї), «... Будь-яка молодь, не тільки у нас вона активна, тому що в молодих є велике бажання що-небудь змінити і поміняти масштабно» (молоді сім'ї), «... Наша молодь взагалі активна, якщо щось десь організувати, всі братимуть участь, ну я не бачила пасивності» (працююча молодь), «... Я бачила особисто молодь, яка бере участь у багатьох соціальних акціях, у багатьох соціальних проектах, той же Том Сойер фест» (працююча молодь)». Отже, це загальноміські заходи, свята, патріотичні, доброчинні та екологічні акції, які організовує і проводить місто або освітні заклади. Ще однією формою громадської участі є волонтерство з благоустрою прибудинкових територій, дворів багатоповерхівок, дитячих майданчиків тощо.

Й все ж більшість опитаних дає невисоку оцінку рівню участі у громадських заходах, хоча відносить молодь загалом (потенційно) до активного прошарку міської громади. До причин такого стану опитані відносять відсутність мотивації, особистого сенсу, малу ймовірність власного впливу на зміни, примусовість акцій. Думка негативно налаштованих респондентів: «... у школярів немає зацікавленості ...» (учні), «... Мені здається, що пасивна, тому що не бачать сенсу щось взагалі робити» (учні), «... Наша молодь здебільшого пасивна ... немає зацікавленості ...» (учні), «... Якби мене кудись покликали, я б просто так туди не пішов» (профосвіта), «... Та ні, у нас мало людей ходить зазвичай» (профосвіта), «... Немає

мотивації, немає стимулу» (профосвіта), «... Новому поколінню це не цікаво» (профосвіта), «... Я вважаю, що пасивна більше, ніж активна» (безробітні), «... Зараз молоді вже взагалі нічого не треба, їм ліньки» (безробітні), «... Пасивна, недовіра до влади і від того, що вони там роблять нічого не зміниться» (молоді сім'ї).

Крім того, фокус-групові дослідження та open-space показали, що значна частина молоді громадсько-пасивні через формально-шаблонні формати проведення заходів; іншим не вистачає часу на такі заняття. Тому у них переважно бере участь освітянська молодь або тільки молодіжні лідери. Аналіз стану справ дає змогу резюмувати, що міські молодіжні об'єднання, проявляючи певну громадську активність, виказують переважно «камерний» характер участі у соціально-культурних заходах. Незважаючи на те, що в місті функціонує два державні ЗВО, численні навчальні заклади 2-3 рівнів акредитації, позашкільні заклади освіти, життя яких різноманітне й насичене цікавими подіями, констатується переважна участь молоді в заходах цих закладів для своїх здобувачів. Встановлено, що ця робота не завжди коригується в єдиний загальноміський план соціально-культурної роботи, а молоді лідери не отримують можливість самореалізації на міському рівні, що є однією з причин молодіжної пасивності та відчуженості від міських проблем.

Однак, не дивлячись на такий високі показники, в ході дослідження було виявлено недостатній рівень залученості мелітопольської молоді до політичного життя як міста, так і країни в цілому. Незважаючи на свою активну громадянську позицію, вони неохоче вступають у суспільні об'єднання чи політичні партії. Крім того, як показало дослідження, переважна більшість молодих людей не беруть участь у формуванні молодіжної політики або календарного плану заходів, який формується без врахування їх запитів. Як наслідок, переважна більшість «пересічної» молоді не відчуває себе частиною громади та абсолютно немає навичок прийняття рішень, звідси пасивність та сподівання, що хтось вирішить їх проблеми. Відокремленість молодих людей і низький рівень їхньої участі у

місцевому самоврядуванні ставлять під ризик їх залучення у соціум та самостійність, а також сталий розвиток місцевих демократичних практик.

На сучасному етапі розвитку нашого суспільства актуальною є проблема дозвіллевої діяльності. Дозвілля – це вільний час людини, під час якого вона за своїм вибором займається різноманітною діяльністю. Цей час молодь Мелітополя переважно проводить з друзями, гуляючи містом або спілкуючись у соціальних мережах. Найпопулярнішими місцями відпочинку є парк культури імені М. Горького, площа Перемоги, сади Фелібера, лісопарк, екопарк, сквери у мікрорайонах, тусування/розслаблення в барах, кафе, клубах. Ще одним видом дозвілля є відпочинок вдома, дивлячись кіно в онлайн, відеоролики, слухаючи музику, граючи в комп'ютерні ігри, приставку або допомагаючи батькам по домогосподарству. Набуває популярності велосипедний спорт, який в останній час викликає інтерес у молоді. Частина молоді прагне активного відпочинку, а для цього їм не вистачає вело-доріжок, самокатів і велосипедів напрокат.

Відповіді респондентів також свідчать, що їм не вистачає «облаштованих місць для відпочинку – лавочок, скверів, парків у місті, вело-доріжок».

Окрім цієї інфраструктури виявилось «недостатньо місць для роботи і навчання - коворкінгів і багатофункціональних бібліотек». Їх недолік відчувається так само гостро, як і «недолік лекторіїв та креативних просторів». Встановлено, що до «найбільш бажаних видів занять молоді у вільний час відносяться загально розвиваючі й освітні практики в центрах для молоді, проходження онлайн курсів особистісного розвитку», реалізація захоплення хобі», «заняття спортом», «творча самодіяльність». Значна частина молоді, попри неучасть, на момент дослідження «має бажання стати учасником тих чи інших заходів». Більшість опитаних висловлює «бажання брати участь у соціальних проєктах, ініціативах, асоціаціях». Найбільш бажаними та нереалізованими видами такої діяльності (більше третини респондентів стверджують, що “хочуть спробувати”) є благодійна (волонтерська) діяльність за умови хорошої організації та представництва у заході освітнього закладу, участь у творчих і мистецьких гуртках, конкурсах. Найпоширенішими каналами інформування про громадські заходи для учнів та студентів є соціальні

мережі (Facebook, Instagram, Telegram), міські сайти (@melitopol_gram, Melitopol mlt, riamelitopol, melitopol ua, смартсіті Мелітополь) та чутки. Значно менше інформації молодь отримує з оголошень в навчальних закладах. Молодіжні об'єднання хоча і проявляють певну громадську активність, однак їхні соціально-культурні заходи носять переважно «камерний» характер, а деякі молодіжні організації існують лише на папері. Тому, чим активніше молодь буде брати участь у житті міста через залучення до розробки і реалізації міської політики, тим більше шансів, що вона не покине Мелітополь після навчання і місто збагатиться людськими, соціальними, культурними та економічними ресурсами. Відчуття безпеки по-різному впливає на дозвілля: дівчата згадували, що після відвідування заходів увечері почуваються некомфортно коли повертаються додому наодинці, також згадували й про відчуття небезпеки під час відвідування масових культурних подій, бо зазвичай на таких заходах вони можуть зустріти чоловіків у стані наркотичного/алкогольного сп'яніння. Крім цього, дівчата відмічали, що збільшення кількості поліцейських під час таких подій не впливає на їхнє відчуття захищеності та комфорту.

В ході дослідження було виявлено, що сфера зайнятості, кількість вільного часу, рівень доходу, наявність дітей, долученість до культурного життя міста загалом впливають на потреби і запити молодих людей на проведення дозвілля. Молоді люди з різних сфер зайнятості висловлювали потребу в альтернативній культурі, маючи на увазі заходи, події або простори, які за тематичним наповненням або форматом будуть відрізнятися від наявних муніципальних установ (брак подій, пов'язаних із сучасним мистецтвом, зокрема, виставок самопрезентацій, театральних аматорських вистав, кінопроб, літературних та аніме клубів тощо). Іноді альтернативністю молоді люди називали відкритість закладів і просторів до співпраці та можливість ініціювати й організовувати власні події. Результати дослідження вказують на певне незадоволення заходами і темами, які нав'язуються молоді. Тому слід виявляти запити та актуальні потреби потенційної молодіжної аудиторії. Окремо зауважимо потребу доопрацювання спеціальних програм, орієнтованих на працевзайняту молодь і молодь, яка завершила формальну

освіту. Отже, молодим людям та міській владі важлива пряма комунікація для руху вперед у напрямі підвищення рівня громадської активності, а також розробці й втіленню спільних соціально-культурних практик.

Практичні шляхи підвищення рівня індексу благополуччя мелітопольської молоді.

Блок А «Освітні можливості, зайнятість та мобільність».

- Враховуючи запити молоді щодо освітніх можливостей, зайнятості та мобільності, за результатами фокус-групових дискусій доречно управління культури і молоді Мелітопольської міської ради Запорізької області у вересні поточного року ініціювати проведення спільно з Управлінням освіти, Управлінням соціального захисту населення, Центром зайнятості, Управлінням з розвитку підприємництва і промисловості, Координаційною радою підприємців, закладами освіти III-IV рівнів акредитації, Центром освіти дорослих «Перший», представниками ЗМІ робочу нараду з запрошенням зацікавленої молоді для обміну думками щодо пропозицій першочергових заходів та найкращих практик, які варто включити для розробки «Плану заходів з реалізації молодіжної програми міста Мелітополя на 2021–2022 роки». Й для того, щоб молодь успішно реалізувала свої можливості і почувала себе впевнено на ринку праці, слід враховувати молодіжні запити:

- Оновити електронну базу даних освітніх послуг (формальної, неформальної та інформальної освіти) міста та розмістити її в соціальних мережах для розширення можливостей успішного працевлаштування, самореалізації і самовдосконалення молоді.

- Розширити практику взаємодії професійних та вищих навчальних закладів із Центром зайнятості та роботодавцями щодо інформування та надання консультативної підтримки студентам про ситуацію на ринку праці та освоєння ними знань з техніки пошуку роботи.

- Проводити освітніми закладами та роботодавцями регулярні інтерактивні семінари щодо відкриття затребуваних спеціальностей.

- Розширити можливості отримання досвіду неформального навчання в контексте Європейського різноманіття програм «Молодь у дії» (The Youth in Action programme) «Erasmus+», «Mundus», «Tempus».

- Розширити інноваційні організаційні форми неформальної освіти, такі як парк професій або музей науки.

- Центру освіти дорослих оновити наявні в місті додаткові освітні послуги.

- Розширити ринок послуг і сервісів інформальної освіти (сучасні освітні онлайн-ресурси, віртуальні читальні зали, мобільні додатки тощо).

- Інформаційно-консультативному відділу Центру зайнятості презентувати та популяризувати наявні можливості для тимчасової зайнятості студентів та підлітків.

- На сайтах освітніх закладів III-IV рівнів акредитації, Центру зайнятості, Координаційної ради підприємців створити «стенди зайнятості».

- Створити в соціальних мережах відкритий банк вакансій для пошуку прийнятної як тимчасової, сезонної, так і постійної роботи.

- Розробити проектну пропозицію для медіа щодо сприяння популяризації наявних освітніх послуг у місті.

- Розробити та впроваджувати проекти, орієнтовані на фінансування активних заходів щодо сприяння зайнятості молоді.

- Організовувати зустрічі з роботодавцями та колишніми безробітними, які успішно знайшли роботу чи заснували власний бізнес.

- Стимулювати представників бізнес-кіл до створення робочих місць для тих, хто не має професійного досвіду.

- Управлінню з розвитку підприємництва і промисловості ММР ЗО разом з Координаційною радою підприємців, закладами вищої освіти розробити Програму семінарів, тренінгів з підготовки молодих підприємців-початківців до діяльності в ринкових умовах.

- Розширити співробітництво з молодими підприємцями для надання організаційно-фінансової, консультативної, правової підтримки.

- Організувати інформаційно-медійну кампанію з популяризації розвитку приватного підприємництва, як засобу максимального розкриття творчого потенціалу молодих людей.

- Ініціювати організацію та проведення регулярних (раз у два роки) моніторингових соціологічних досліджень щодо оцінки використання освітнього потенціалу міста.

Блок Б «Безпека, захищеність та медичні послуги».

Враховуючи запити молоді щодо безпеки, захищеності та медичних послуг Управлінню культури і молоді Мелітопольської міської ради Запорізької області у вересні поточного року ініціювати проведення спільної з Управлінням соціального захисту населення, Управлінням з правового забезпечення, Управлінням освіти, закладам освіти всіх рівнів, Управлінням фізичної культури та спорту, Службою у справах дітей, Відділом охорони здоров'я, представниками ЗМІ робочої наради з запрошенням зацікавленої молоді для обміну думками щодо розробки першочергових заходів та реалізації найкращих практик, які варто включити у розробку «Плану заходів з реалізації молодіжної програми міста Мелітополя на 2021–2022 роки». У ході дослідження було виявлено, що міське середовище представляється молоді недостатньо безпечним, оскільки існує проблема молодіжного булінгу, корупційних ризиків, неналежних державних медичних послуг. Для того, щоб мелітопольська молодь відчувала себе захищеною від насильства і соціально-негативних явищ та почувала себе впевнено в міському середовищі, рекомендуємо:

- З метою профілактики соціально-негативних явищ, пов'язаних з небезпекою життєдіяльності та соціальною незахищеністю молоді, проводити раз у півроку в закладах освіти всіх рівнів, організаціях, підприємствах інформаційно-роз'яснювальні диспути, консультації, дискусії, акції, лекторії, тематичні конкурси та вікторини, зустрічі з Управлінням культури і молоді, працівниками правоохоронних органів, Центром соціального захисту, Службою у справах дітей згідно запитів молоді.

- Популяризувати індивідуальні та групові психологічні консультування молоді у дослідженні власної особистості, у розумінні своїх стосунків з оточуючими, оцінці своїх проблем та в пошуку альтернативних варіантів подолання інтернет залежності (ігрової, комп'ютерної, інтернет, а також небезпечні інтернет-групи, ігри, квести, челенджі); щодо запобігання спілкуванню з небезпечними людьми та групами (збоченці, шахраї, грифери); завадження залученню молодих людей до виконання протиправних дій (хакерство, порушення прав та свобод інших).

- Проводити інформаційно-просвітницькі заходи з учасниками освітнього процесу з питань запобігання та протидії булінгу, приділяючи особливу увагу відповідальності педагогів щодо невідкладного інформування адміністрацію закладу про випадки та ознаки булінгу, розвивати між секторальне співробітництво у створенні безпечного освітнього середовища. Налагодити механізми звернення та алгоритм реагування з боку посадових осіб на випадки булінгу в освітньому середовищі.

- Управлінню з правового забезпечення надавати методичну та консультаційну допомогу з питань дотримання вимог антикорупційного законодавства, проводити роз'яснювальну роботу щодо запобігання, виявлення корупції, зокрема звернення по телефону довіри тощо.

- Підтримувати молодіжні проекти щодо протидії корупції.

- Проводити навчальні тренінги з представниками медіа, громадськими організаціями, закладами освіти з використанням онлайн-інструментів, серверів та пошукових систем , які дозволяють визначити достовірність медіа контексту Foto Forensics, Jeffrey's Exif Viewer, Google Search by Image WebMii, Geofeedia Panoramio Wolfram Alpha.

- На базі міськвиконкому, закладів освіти, телеканалів, редакцій газет, публічних бібліотек тощо проводити інтерактивні навчальні тренінги з інформаційної та цифрової безпеки і формувати уміння протистояти негативним медійним впливам.

- Ініціювати у закладах освіти усіх рівнів впровадження в освітній процес інтегрованих модулів з інфомедійної грамотності.

- Раз на півроку, Відділу охорони здоров'я проводити зустрічі з молоддю консультативно-просвітницькі заходи задля збереження здоров'я, профілактики та ранньої діагностики захворювань, підвищення обізнаності молодих людей про права пацієнта та можливості отримання якісної медичної допомоги.

- Створити єдиний загально-міський план заходів, присвячених здоровому способу життя та його рекламування в соціальних мережах.

- Організовувати та проводити конкурси, соціальні акції, флешмоби з популяризації здорового способу життя, безпеки життєдіяльності та збереження здоров'я.

Блок В «Участі молоді у громадському житті та дозвіллі».

Враховуючи запити молоді щодо участі у громадському житті та проведенні дозвілля Управлінню культури і молоді Мелітопольської міської ради Запорізької області у вересні поточного року ініціювати проведення спільно з Управлінням освіти, закладами освіти всіх рівнів, Управлінням внутрішньої політики, взаємодії з правоохоронними органами та зв'язку з громадськістю, Управлінням фізичної культури та спорту, Управлінням містобудування та архітектури, Відділом охорони здоров'я, Центром зайнятості, депутатським корпусом, Агенцією розвитку Мелітополя, молодіжними громадськими організаціям та центрами, психологічними службами та центрами, представниками ЗМІ робочу нараду з запрошенням зацікавленої молоді для обміну думками щодо розробки першочергових заходів та реалізації найкращих практик, які варто включити у розробку «Плану заходів з реалізації молодіжної програми міста Мелітополя на 2021–2022 роки».

- Враховувати потреби кожної цільової групи молоді при розробці й втіленню спільних соціально-культурних практик та знаходити ефективні шляхи для задоволення запитів молоді через співпрацю з органами місцевого самоврядування, підприємцями, громадськими організаціями.

- Ініціювати школу молодого політика на позапартійній основі задля активної участі молоді в громадській та політичній діяльності.

- Розробити міську програму залучення успішних лідерів громадської думки до роботи молодіжних центрів задля популяризації активної громадської позиції.

- Проводити раз на два роки міські та районні молодіжні форуми задля активізації громадського молодіжного руху, підтримки молодіжних ініціатив, формування лідерських якостей молоді, спільної реалізації проектів, спрямованих на розвиток міста Мелітополя.

- Об'єднати та спрямувати молодіжний актив для створення мережі молодіжних центрів у всіх мікрорайонах міста, які сприятимуть зростанню особистісного розвитку, соціалізації, реалізації захоплень, хобі тощо. При центрах облаштувати кімнати для психологічного розвантаження та відпочинку, використовуючи ігрову терапію та сенсорне обладнання, задля запобігання виникнення проблем психо-емоційного здоров'я серед молоді.

- Підтримувати інноваційні ідеї, проекти і заходи, спрямовані на врахування голосу молодих людей і втілення нових молодіжних перспектив у всі аспекти життя міста.

- Налагоджувати прозорі механізми співпраці та партнерства з міською владою, створювати можливості для залучення якомога більшої кількості різних груп молоді до розробки документів, проектів, акцій, використовуючи різні інструменти партисипації, зокрема, інформування, консультації, проведення обговорень, круглих столів, загально-міських заходів.

- Збільшити кількість некомерційних відкритих просторів і закладів, де молоді люди можуть ініціювати і безкоштовно організовувати власні заходи, події чи отримувати консультативну підтримку набування навичок з кіно/відеоконтенту, блогерства, журналістики, театрального мистецтва тощо.

- Залучати до участі тимчасово безробітної молоді у громадських проектах, формах стажування, волонтерства тощо.

- Популяризувати впровадження здорового способу життя молоді та створити можливість для її залучення до занять найпопулярнішими видами спорту і оздоровчими практиками на всіх без винятку міських майданчиках.

- Облаштувати місця в територіальному просторі для пішохідних прогулянок, катання на велосипедах, роликах, скейтбордах, самокатах тощо.

- Ініціювати при спортивних школах майданчики зі спортивним обладнанням, настільними іграми для проведення активного відпочинку молодих сімей та батьків, діти яких на цей час займаються в спортивних секціях.

Таким чином, проведене соціологічне дослідження ґрунтується на сучасних науково-теоретичних засадах соціологічної науки до проблем сталого розвитку міських громад та аналізі передових вітчизняних і зарубіжних практик залучення молоді до участі у суспільно-корисній діяльності. Ці підходи засвідчують, що показником успішності громади міста та можливості реалізації її потенціалу є такий рівень співпраці та діалогу, коли молодь усвідомлює свою частку відповідальності за життя громади. Відтак створення належних умов для повноцінного залучення молоді до вирішення суспільних проблем є найефективнішим чинником активації зусиль органів місцевого самоврядування і засобом залучення потенціалу територіальної громади, а отже і стимулом до її сталого розвитку.

III. Організаційно-процедурна частина Програми соціологічного дослідження.

3.1. Складання та ведення щоденника виробничої практики.

Щоденник
проходження виробничої практики
здобувача рівня вищої освіти «магістр» факультету інформатики, математики та економіки
.....
(П.І.Б.)
за період з.....по.....202_року
Керівник практики _____
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Дата	Види виконаних робіт	Відмітка про виконання керівника бази практики
	Установчі збори. Знайомство з і специфікою роботи бази практики.	
	Розробка методологічної частини Програми соціологічного дослідження;	

	Розробка методичної частини Програми соціологічного дослідження;	
	Розробка процедурної частини Програми соціологічного дослідження;	
	Обговорення і затвердження Програми соціологічного дослідження.	
	Розробка дизайну анкети /гайду/сценарію	
	Обговорення і затвердження дизайну анкети/ гайду/сценарію	
	Проведення пілотажного (пробного) дослідження спрямованого на опанування методики збору первинних даних.	
	Розробка інструментарію комп'ютерної обробки результатів пілотажного (пробного) дослідження	
	Обробка результатів пілотажного (пробного) дослідження/ стенографування	
	Формування масивів одно й двовимірних розподілів (таблиць)/транскрибування/ щільний опис/контент-аналіз	
	Розробка SWOTаналізу	
	Розробка рекомендацій	
	Підготовка підсумкового результату дослідження (Звіту)	
	Презентація результатів дослідження	

Підпис практиканта _____

Підпис керівника практики _____

Щоденник
проходження виробничої практики
здобувача рівня вищої освіти «бакалавр» факультету інформатики, математики та економіки
.....
(П.І.Б.)

за період з.....по.....202_року

Керівник практики _____
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Дата	Види виконаних робіт	Відмітка про виконання керівника бази практики
	Установчі збори. Знайомство з і специфікою роботи бази практики.	
	Розробка методологічної частини Програми соціологічного дослідження;	
	Розробка методичної частини Програми соціологічного дослідження;	
	Розробка процедурної частини Програми соціологічного дослідження;	

	Обговорення і затвердження Програми соціологічного дослідження.	
	Розробка дизайну анкети /гайду/сценарію	
	Обговорення і затвердження дизайну анкети/ гайду/сценарію	
	Проведення пілотажного (пробного) дослідження спрямованого на опанування методики збору первинних даних.	
	Розробка інструментарію комп'ютерної обробки результатів пілотажного (пробного) дослідження	
	Обробка результатів пілотажного (пробного) дослідження/ стенографування	
	Формування масивів одно й двовимірних розподілів (таблиць)/транскрибування/ щільний опис/контент-аналіз	
	Підготовка підсумкового результату дослідження (Звіту)	
	Презентація результатів дослідження	

Підпис практиканта _____

Підпис керівника практики _____

3.2. Проведення пілотажного (пробного) дослідження, спрямованого на опанування методики збору первинних даних.

Пробне (пілотажне) дослідження – здійснюється для перевірки надійності методик та процедур основного дослідження, схеми його організації і проведення і передусь йому. У процесі пробне дослідження відпрацьовується найбільш оптимальний варіант методики організації і проведення соціологічного дослідження, збирання інформації, який потім апробується в умовах, максимально наближених до умов основного польового дослідження. Це дає змогу з'ясувати величину помилок, які трапляються через втрати і викривлення інформації внаслідок мовних, психологічних, культурних та інших відмінностей респондентів, а також ситуацій, що виникають в процесі опитування, але не враховуються дослідником при розробці програми і методики дослідження.

Методичною метою такої перевірки є: уточнення того, чи всім респондентам зрозумілий зміст запитань; чи оптимальна структура опитувальника, анкети; які зміни потрібно внести до структури анкети тощо. Пробне дослідження може показати доцільність внесення додаткових запитань чи, навпаки, усунення деяких з

попередньо сформульованих. На цьому ж етапі відбувається перевірка розробленого інструментарію на стійкість. При вирішенні подібних завдань пробне дослідження вимога репрезентативності опитуваної аудиторії не є обов'язковою, але в ній мають бути охоплені всі категорії респондентів, що в майбутньому увійдуть до основної вибірки. (Під час апробації загальної схеми організації і проведення соціологічного дослідження репрезентативність опитаної сукупності у пробному дослідженні, хоча і в меншому обсязі, має бути забезпечена, оскільки в даному випадку апробується і схема вибірки).

Пілотажне (зондувальне, розвідувальне) є обов'язковим етапом навчального соціологічного дослідження. На невеликому масиві (15 респондентів, які відрізняються за своїми соціально-демографічними характеристиками й які представляють різні типологічні категорії) апробуються всі елементи дослідження. Після аналізу результатів доопрацьовується гайд фокус-групового дослідження, питання, уточнюються гіпотези. Пілотажне дослідження застосовується також у випадках, коли відсутні знання про певний предмет або проблема недостатньо вивчена.

Звіт про проведене пілотажне дослідження: відповідно до вихідної гіпотези дослідження, про те що, в залежності від соціально-демографічних показників, споживачі туристичних послуг пред'являють різноманітні вимоги до комплексу обслуговування, були відібрані 15 респондентів. Всі відібрані для пілотажу анкети респонденти максимально розрізнялися за зазначеними критеріями.

У ході фокус-групових досліджень та орен-спейс з цільовими аудиторіями (учнівська молодь, здобувачі середньо-професійної та вищої освіти, працююча молодь, молоді сім'ї, безробітні), визначено рівень соціального становища мелітопольської молоді та її роль в громадському житті міста, визначені тенденції розвитку взаємозв'язків, розширення прав й можливостей молодих людей. Метою пілотажного дослідження було з'ясувати, чи не виникають у респондентів труднощі при запропонованими відповідями на запитання й чи правильно вони їх розуміють.

Пілотаж проводився у формі фокус-групових дискусій. Респондентам пропонувалися питання по предмету дослідження і декількома питаннями

функціонально-допоміжного характеру: стать, вік, рід діяльності, сімейний стан, рівень освіти, наявність дітей. В цілому, респонденти зацікавились анкетною та без серйозних ускладнень відповіли на поставлені питання, хоча деякі запитання, включені в опитувальний лист змушували задуматися, тоїу де-які питання спрощенні та уточнені.

В цілому, «пілотне дослідження» було проведено успішно, і в остаточний варіант анкети було внесено лише незначні зміни:

1. У гайд було включено питання «Щоб ви запропонували зробити міській владі, щоб покращити дозвілля молоді у нашому місті?»
2. Замінено слова в формулюваннях деяких питань з метою зробити питання більш зрозумілими і уникнути повторення термінів.
3. Доповнені варіанти відповідей для деяких питань.
4. Виправлені граматичні помилки.

За результатами пілотажного дослідження інструментарій соціологічного дослідження був визначений задовільним і подальшому коригуванню не підлягав.

3.3. Презентація результатів соціологічного дослідження.

ДОРОЖНЯ КАРТА
підвищення рівня індексу благополуччя молоді міста Мелітополя
РЕЗУЛЬТАТИ ФОКУС-ГРУПОВИХ ДИСКУСІЙ ТА OPEN SPACE, 2021

4

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

ФОКУС-ГРУПОВІ ДИСКУСІЇ

Мета: виявити проблеми, потреби, інтереси молоді Мелітополя задля сприяння самореалізації та включеності в життя Мелітопольської громади

6 груп - 67 учасників

- ☐ Учнівська молодь закладів загальної середньої освіти
- ☐ Здобувачі закладів середньо-професійної освіти
- ☐ Здобувачі закладів вищої освіти
- ☐ Працююча молодь
- ☐ Молоді сім'ї
- ☐ Безробітна молодь

14-18 червня 2021 року

OPEN-SPACE

Мета: виявлення лідерського потенціалу молоді та розширення повноважень безпосередньої участі в формуванні міської молодіжної політики

31 учасник

- ☐ Учнівський і студентський актив
- ☐ ЛОМ (молодіжні та громадські організації)
- ☐ Активістів молодіжних груп і центрів
- ☐ Представники неформальних молодіжних об'єднань

30 червня 2021 року

ДОРОЖНЯ КАРТА
підвищення рівня індексу благополуччя молоді міста Мелітополя
РЕЗУЛЬТАТИ ФОКУС-ГРУПОВИХ ДИСКУСІЙ ТА OPEN SPACE, 2021

5

Блок А. ОСВІТНІ МОЖЛИВОСТІ, ЗАЙНЯТІСТЬ ТА МОБІЛЬНІСТЬ

ЗАДОВОЛЕНІСТЬ НАВЧАННЯМ У ШКОЛІ, УНІВЕРСИТЕТІ, КОЛЕДЖІ

ПОЗИТИВ

Думка учасників

Мені у моїй школі все подобається: і підхід вчителів тому що він має цінити кожного учня (учні)
Подобається дистанційне навчання ...
Подобається працювати зі словами...
задоволена (студенти)
Задоволена навчанням, пішла на цю професію тому що мені подобається (профосвіта)
Соціальний працівник тому, що подобається ... всім задоволена (профосвіта)
Навчаюсь тому, що все життя за комп'ютером (профосвіта)

ЗАДОВОЛЕНІСТЬ НАВЧАННЯМ У ШКОЛІ, УНІВЕРСИТЕТІ, КОЛЕДЖІ

НЕГАТИВ

Думка учасників

Доводиться ходити до репетиторів ...
треба платити гроші (учні)
Неорганізованість дуже сильно видно ... (учні)
Хотілось би більше якогось самоуправління, більше заходів (учні)
Я вчусь в Запоріжжі ... В Мелітополі в нас немає такого університету (студенти)
Мелітопольський державний педагогічний університет, вчитель історії ... де потрапив на бюджет (студенти)
Піде на трійку (профосвіта)
Навчанням задоволена, вибором професії ні (профосвіта)

ПЛАНИ ЩОДО ПОДАЛЬШОГО НАВЧАННЯ

учні, студенти, проаююча молодь

хочу залишитися в місті, тому буду підвищувати кваліфікацію навчання – це більше можливостей курси дають більше можливостей для кар'єрного росту в університет за кордоном

далі не піду
немає курсів за моєю освітою
достатньо отриманих знань
зараз Гугл в допомогу
можна навчитися дистанційно
працюю за своєю першою спеціальністю

профосвіта, проаююча молодь, молоді сім'ї

99

Думка учасників

...мабуть в мед... (учні)
Хочу поступати сюди в МДПУ ...
хочу залишитися в місті (учні)
...буду поступати в університет за кордоном ... там більше можливостей (учні)
...так мабуть (студенти)
... планую навчатися в місті (профосвіта)
... вчитися далі не піду (профосвіта)
... достатньо (сім'я)
... все життя працюю за своєю першою спеціальністю (працююча молодь)
... базових знань достатньо, базові знання дали, але в подальшому потрібно шукати самостійно необхідну інформацію в житті (працююча молодь, сім'я)
... планую закінчити навчання в Мелітополі, а далі хочу поступити на навчання за кордон (студенти)

ПОТРІБА У ДОДАТКОВОМУ НАВЧАННІ

курси потрібні
це саморозвиток
підвищення кваліфікації
достатньо, курси є
є мета поступити

немає перспектив
не планую
не знаю про курси нічого
в школах і вузах про них не говорять
не чув про курси
відсутність програм
перекваліфікації молоді

немає цікавих курсів, семінарів
немає курсів для підвищення кваліфікації з моєї спеціальності

99

Думка учасників

Вважаю, що так (студенти)
Додаткові курси потрібно пройти (студенти)
А утриматися не вийде? (студенти)
...курси потрібні (студенти)
Курси важливі...це додатковий саморозвиток (студенти)
Себе потрібно постійно покращувати (студенти)
Планую курси проходити та підвищення кваліфікації (профосвіта)
Ні, не планую (профосвіта)
Збирався на курси ... немає перспектив (профосвіта)
Буду вступати до університету на кафедру соціології ... (працююча молодь)
Достатньо, якщо щось не вистачає зараз гугл в допомогу (сім'я)
є мета поступити ... до закладу за тією спеціальністю за якою я працюю (працююча молодь)

ПЛАНИ ЩОДО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ

Думка учасників

... так, за своєю спеціальністю буду працювати (студенти)
Я вже працюю за своєю спеціальністю (профосвіта)
... думав працювати за спеціальністю (профосвіта)
... не планую працювати за цією спеціальністю (профосвіта)
... не охота, стосовно зарплати вчителів (студенти)
... ні, не можливо в місті за мою спеціальністю (студенти)
... не затребувана спеціальність на ринку праці (працююча молодь, студенти)
... не буду жити в Україні (студенти, учні)
... ще точно не знаю (студенти)
... не знаю (студенти)

СПОСОБИ ПОШУКУ РОБОТИ

Думка учасників

...Цікавився work.ua, і всі оці сервіси працевлаштування. Отримав інформацію які мені потрібно знати технології, щоб мене взяли програмістом. (безробітні)
...Нікуди не зверталися, будучи студентами уже почали працювати. Через знайомих влаштувався на роботу (сім'я)
...Нікуди не зверталися (студенти, безробітні, працююча молодь)
...В Центрі зайнятості можна отримати інформацію, але не більше, все формально (безробітні)
...Пройшла перекваліфікацію при Центрі зайнятості (працююча молодь)
...Відсутня практика взаємодії вищих навчальних закладів із службами зайнятості регіону щодо інформування студентів про ситуацію на ринку праці (студенти, профосвіта)
...Відсутні «стенди зайнятості» у школах, коледжах, вузах. (студенти, профосвіта, учні)
...Звертався до приватних фірм з пошуку роботу (безробітні, працююча молодь)

БЛОК А. ОСВІТНІ МОЖЛИВОСТІ, ЗАЙНЯТІСТЬ ТА МОБІЛЬНІСТЬ

ДОСВІД РОБОТИ

“

Думка учасників

...Цей вид робіт дозволив **оплатити** навчання (студенти)
 ...Повернувся але **ненадовго** (працююча молодь, безробітний)
 ...Хочу поїхати закордон, там більше **можливостей** (учні, студенти)
 ...Підороблю постійно у літніх таборах (студенти)
 ...Постійно **підороблю** (роздаю листівки, рекламу) (учні)
 ...Платять мінімалку, а все інше в конверті, вони ж **підприємці**, їм треба гроші «відмивати» (працююча молодь)
 ...Отримую гроші в **конверті**, й так живе половина моїх молодих знайомих (працююча молодь, студенти, безробітні, професорів)

БЛОК А. ОСВІТНІ МОЖЛИВОСТІ, ЗАЙНЯТІСТЬ ТА МОБІЛЬНІСТЬ

МОЛОДІЖНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО

“

Думка учасників

...Якби не зв'язки, нічого не було б (працююча молодь, сім'ї)
у нас є багато знайомих, які допомагають, але якщо це робити офіційно, то крім грошей нічого не допоможе (працююча молодь)
...Відсутня міська програма розвитку молодіжного малого підприємництва (працююча молодь, безробітні, студенти, професвіта, сім'ї)
...зараз, коли ринк, важливу роль має відігравати залучення молоді до підприємницької діяльності (студенти)
...подолання кризових явищ в економіці значною мірою забезпечується саме за рахунок розвитку та розширення підприємництва (працююча молодь, сім'ї)
...проблеми були... дорога оренда, комунальні послуги, постійні матеріальні вимоги від перевіряючих (працююча молодь)
...є конкуренція, нечесна... і до відвертого криміналу буває... (працююча молодь, молоді сім'ї)

БЛОК А. ОСВІТНІ МОЖЛИВОСТІ, ЗАЙНЯТІСТЬ ТА МОБІЛЬНІСТЬ

ПЛАНИ ЖИТИ, НАВЧАТИСЯ І ПРАЦЮВАТИ У МІСТІ

БЛОК А. ОСВІТНІ МОЖЛИВОСТІ, ЗАЙНЯТІСТЬ ТА МОБІЛЬНІСТЬ

«ПРОТИ» ТА «ЗА» ЖИТИ, НАВЧАТИСЯ І ПРАЦЮВАТИ У МІСТІ

Думка учасників (ПРОТИ)

... ні, я швидше за все поїду до Харкова, вважаю там масштаби ширші... мені до вподоби це місто (учні)
... вчиться я буду тут, а потім переїду в інше місто... хочу спробувати щось нове (учні)
... багато хто хоче жити не в нашому місті, тому що там більше можливостей для самореалізації (учні)
... я переїду до Харкова, але я б залишився якби було більше робочих місць, більше місць куди б можна було поступити (учні)
... я не буду залишатися в місті, я б залишилася якби був Макдональдс, Торгові центри (великі), концерти б у нас, були виконавці топові (учні)
... я планую переїхати з країни..., тому що в даній ситуації економічній у нас немає можливості розвиватися (учні)
... думаю що тут вчитися, а працювати вже поїхати ось туди, за кордон (студенти)

Думка учасників (ЗА)

... вважаю, що якщо є в тебе таке бажання, і ти хочеш реалізуватися - це можна зробити і в нашому місті і за наших можливостей (учні)
... мене повністю влаштовує Мелітополь... я забезпечений роботою, я забезпечений майбутнім тут... це не велике місто, тут немає суети великих міст... у нас чисте повітря (учні)
... Так, збираюся вчитися далі в Мелітополі (профосвіта)
... Так, я ще планую навчатися в місті (профосвіта)
... є можливість поїхати від університету на закордонну практику, ось, поїхати скільки там, на два місяці можна і повернутися назад (студенти)
... поїхати вчитися так, після 3-4 курсу, але повернутися назад (студенти)
... тільки люба Україно, тільки Батьківщина (студенти)
... працювати в іншій країні мені ніколи не хотілося - мене все влаштовує, я старанно напаштовую систему бізнесу (працююча молодь)
... (спробувала) ...на другий рік я вже не поїхала, а тому, що навіщо у нас життя краще (працююча молодь)
... Різні підробітки і нікуди не виїжджала (безробітні)

Блок Б. БЕЗПЕКА, ЗАХИЩЕНІСТЬ ТА МЕДИЧНІ ПОСЛУГИ

БЛОК Б. БЕЗПЕКА, ЗАХИЩЕНІСТЬ ТА МЕДИЧНІ ПОСЛУГИ

ПРОБЛЕМИ, ЩО НАЙБІЛЬШЕ ХВИЛЮЮТЬ

Соціальні проблеми

Якість освіти

Сучасність
освітніх
установ

Працевла-
штування

Гендерна
рівність

Булінг

Готовність до
життя і роботи

Проблема з
корупцією

Зайва
бюрократія

Думка учасників

...Проблеми з громадським транспортом, в неприглядному стані (учні)
...Важливою проблемою є освіта (учні)
...Проблема корупції (учні)
...В універі беруть гроші за сесію (студенти)
...Влаштуватися на роботу після університету, ПТУ, коледжу важко, да і на практику не хочуть брати (студенти, профосвіта, молоді сім'ї)
...Прийняття жінок (профосвіта)
...Шкільний та життєвий булінг (безробітні)
...Ну освітні, мабуть (молоді сім'ї)
...Після університету, коледжу одиниці влаштовуються за спеціальністю (молоді сім'ї)
...Основна маса студентів ... не готові до життєвих реалій (молоді сім'ї)
...Матеріально-технічна база університетів (молоді сім'ї)
...Проблема з корупцією (працююча молодь)
...Поки не заплатиш вони тобі не будуть посміхатися (працююча молодь)
...Бюрократія, скрізь вимагають кучу справок і щось доbitися дуже важко (працююча молодь, молоді сім'ї)

ПРОБЛЕМИ, ЩО НАЙБІЛЬШЕ ХВИЛЮЮТЬ

Проблеми комфорту життя в місті

Якість громадського транспорту

Графік громадського транспорту

Якість комунальних послуг

Якість гуртожитків

Приватний сектор (вулиці, тротуари, безпека)

Громадські туалети

Проблема сміття в місті

Озеленення міста

Думка учасників

...Ціни на продукти харчування, комунальні послуги (учні)
...Хотілося б більш зеленого міста (учні)
... Більше громадських туалетів у парку (студенти)
...Більше сміттєвих баків поставити (студенти)
...Взяти Лісопарк, там дуже багато сміття (студенти)
...Часто вимикають електроенергію (профосвіта)
...Страшно ходити в вечір по вулицях у приватному секторі, маршрутки не ходять (працююча молодь, безробітні)
...Центральне водопостачання (профосвіта)
...Побутові умови гуртожитків (безробітні)

БЕЗПЕЧНЕ МІСТО ДЛЯ МОЛОДІ

Думка учасників

...Світло увімкнене до ранку (учні)
...Зробити б ефективну роботу поліції (учні)
...Наявність наркотиків по всьому місту (учні)
...Якби патрульні ... не були формальністю (учні)
...Притулки для собак ... стерелізували (учні)
...Спеціальні місця для виходу собак організувати (учні)
...Проводити більше культурних заходів (учні)
...Деякі райони, так центральний ринок ... не гуляти там, і все (студенти)
...Безпечне місто - це світло і комфорт (студенти)
...Без наркоманів, без вуличних собак і без бомжів (профосвіта)
...Менше аварій (профосвіта)
...Ліхтарів в парку побільше б (профосвіта)

...Безпечне місто - це місто де можна вийти на вулицю та не боятися (безробітні)
...Безпечне місто - де рівень насилля менше та злочинності (безробітні)
...Щоб на мене ніхто не напав (молоді сім'ї)
...Можливо потрібно більше камер поставити (молоді сім'ї)
...Щоб всі дороги ... були заасфальтовані (молоді сім'ї)
...З приводу пішоходів ... люди випадають на дорогу де хочуть (молоді сім'ї)
...Багато людей, які можуть розпивати алкогольні напої (працююча молодь)

ВИПАДКИ НАСИЛЛЯ

Думка учасників

Напали біля під'їзду

Знущання з боку однолітків

Фізичне насильство в родині

Перехідний вік, бійки, «стрілки»

Психологічне насильство

Крадіжка в квартирі

...Була подруга ... на неї напали біля під'їзду (учні)
...У мене подруга була, над нею знущалися (студенти)
... У подруги було фізичне насильство в родині (студенти)
...Підтвердження свого авторитету, перехідний вік, бійки, «стрілки» (студенти)
...Психологічне насильство, оскільки я розмовляю українською мовою (студенти)
... Важкі відносини з партнером, важкі відносини з мамою (профосвіта)
...Було ... не можна так розповідати (профосвіта)
...Кража в квартирі. Правоохоронні органи не гарантують безпеку і покладається на них неможливо (працююча молодь)

ОРГАНІЗАЦІЇ, ДО ЯКИХ ЗВЕРТАЛИСЯ У ВИПАДКАХ НАСИЛЛЯ

Думка учасників

...До шкільного психолога (учні)
...Поліція, психолог (учні)
...Телефон довіри (учні)
...До нашої міської адміністрації, до волонтерів (учні)
...Прокуратура, соціальні служби (профосвіта)
...Добре розвинута волонтерська служба (безробітні)
...Звертався до друзів, вони допомагають (студенти)
...Не звертались (працююча молодь, молоді сім'ї)

ЖИТЛОВІ УМОВИ

1/2

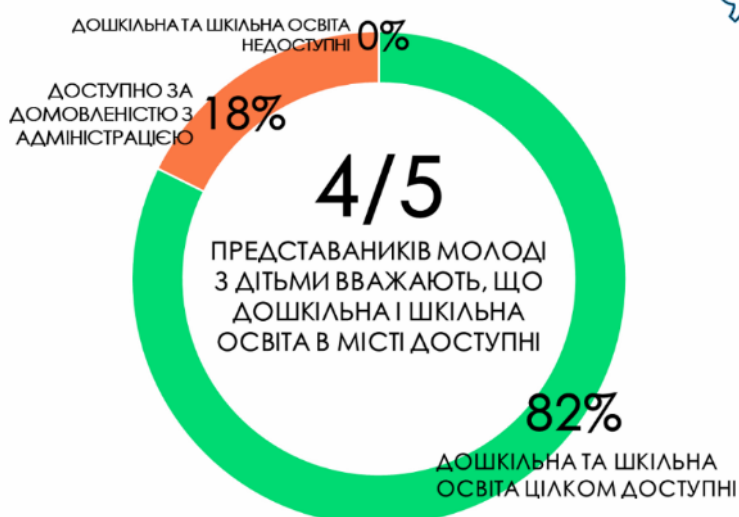
ПЕРСПЕКТИВИ ПОЛІПШЕННЯ ЖИТЛОВИХ УМОВ

Думка учасників

... у власному житлі (молоді сім'ї)
... на орендованій квартирі (молоді сім'ї)
... Я проживаю з чоловіком, на орендованій квартирі (працююча молодь)
... проживаю з батьками та дитиною (молоді сім'ї)
... проживаю з чоловіком у Семенівці... (молоді сім'ї)
... не цікавились цим (молоді сім'ї)
... на державному рівні ... немає таких програм (молоді сім'ї)
... програми така є на державному рівні ... але отримати їх практично неможливо (молоді сім'ї)
... придбати житло не реально, дорого, як і отримати (студенти, працююча молодь, молоді сім'ї)

ДОСТУПНІСТЬ ДОШКІЛЬНОЇ І ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Думка учасників

... доступні дитячі садочки (молоді сім'ї)
... Всі три шкільні програми доступні (молоді сім'ї)
... Звернувся до адміністрації, нам сказали, які документи потрібно підготувати (працююча молодь)
... Сказали купити якісь москітні сітки на вікна... (молоді сім'ї)
... Все можна вирішити (працююча молодь)
... Необхідно наймати репетитора (молоді сім'ї)

ОЦІНКИ І ВРАЖЕННЯ ЩОДО МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ

Думка учасників

... У нас жахливо (в місті) (учні)
... Швидко викликаєш тільки за гроші (учні)
... Немає сенсу ... звертатися в державні лікарні (учні)
... Один момент, що льодову арену будують замість центральної поліклініки (учні)
... Злі лікарі (учні)
... Зараз у нас в місті медицина заснована на корупції (учні)
... Пішла до свого сімейного лікаря... вона сказала краще їдь чи до Харкова, чи до Києва, тому що у нас зроблять тільки гірше (студенти)
... Ну, можна було б всюди ремонт зробити і нове обладнання (професвіта)
... Не вистачає ні машин, ні обладнання (професвіта)
... інфраструктура начебто нормальна, особливо приватна (професвіта)
... Приватні завжди краще ніж державні... я незадоволена медициною і лікарями, тому, що не кваліфіковані (професвіта)
... У мене був апендицит ... мене подивилися і сказали «ти прописаний в іншому місті, у тебе інший сімейний лікар і їдь до свого сімейного лікаря» (професвіта)
... Якщо говорити за «зеленку» ... в реєстратурі сидять такі тупі ... дуже важко записатися до лікаря (безробітні)
... Зверталася з дитиною, проблема тільки в тому, що не можна записатися, а запис іде за декілька днів (молоді сім'ї)
... Не довіряю сімейним лікарям і в принципі нашій безкоштовній медицині (молоді сім'ї)
... Було один раз нормально, один раз не дуже (молоді сім'ї)
... не подобається те, що коли дитина захворіла, ти дзвониш в реєстратуру, а тобі на цей день немає запису (працююча молодь)

СТАВЛЕННЯ ДО СІМЕЙНИХ ЛІКАРІВ

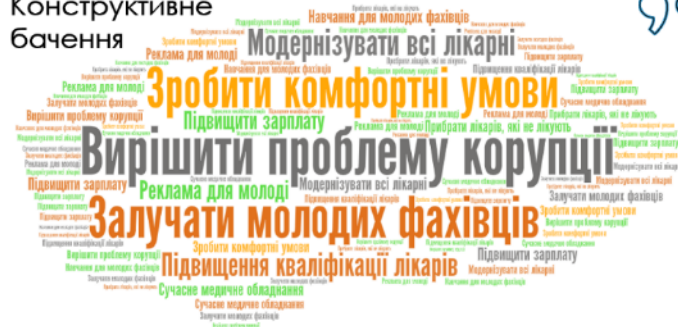
Думка учасників

...Є хороші фахівці як в приватних і так і в державних, тому і туди і туди. (студенти)
...Так, укладали (професвіта)
...Укладала декларацію, але зверталася б до приватного (професвіта)
...До сімейного лікаря зверталася, ну добре, допоміг (професвіта)
...Я ходжу тільки до свого сімейного лікаря (професвіта)
...Укладали, але найчастіше це самолікування (професвіта)
...Ми всією сім'єю підписували декларацію і в разі чого до нього можна звернутися (безробітні)
...У нас є декларація з сімейним лікарем, він, на жаль, не дуже (безробітні)
... Так, укладала (молоді сім'ї)
...Так, дружина зареєструвала ... в телефонному режимі вирішується швидко (молоді сім'ї)
...Самолікуванням ні, ну до сімейного лікаря, звісно, звернулася би, до приватного, не знаю (працююча молодь)
... в основному, якщо щось трапиться, то приватний лікар (студенти)
...До приватного (професвіта)
...Наш сімейний лікар ніколи не знайдеш на робочому місці ... простіше до приватного сходити (професвіта)
...До приватного (молоді сім'ї)
...Якщо особисто піти, то я піду, напевно, до приватного лікаря (працююча молодь)
...До сімейного лікаря не дзвониш і не доб'єшся нічого (працююча молодь, безробітні)
...Самолікування (студенти)
...Дивлячись, яка проблема... загалом самі (працююча молодь)

БЛОК Б. БЕЗПЕКА, ЗАХИЩЕНІСТЬ ТА МЕДИЧНІ ПОСЛУГИ

ПОРАДИ МІСЬКІЙ ВЛАДИ У СФЕРІ МЕДИЦИНИ

Конструктивне
бачення

Думка учасників

... робити всякі такі ось рекламки, з приводу перевірити своє здоров'я (студенти)
... прибрати лікарів, які не лікують (студенти)
... потрібно зробити комфортні умови (студенти)
... потрібно багато молодих фахівців ... (студенти)
... Щоб лікарі пройшли підвищення кваліфікації ... (професвіта)
... Підвищення кваліфікації, потім нове обладнання, ну а так все нормально (професвіта)
... Поліпшити навчання для молодих фахівців ... (професвіта)
... Підвищити зарплату (безробітні)
... Обладнати кабінети сучасним медичним обладнанням (працююча молодь, молоді сім'ї)
... могли б приділити більше уваги якимось, ну, по-перше, прищеплювальним карткам ... (працююча молодь)
... вони просто повинні модернізувати всі ці лікарні ... (працююча молодь)
... Проблема корупції, потрібно якось боротися (працююча молодь)

Негативне
бачення

...Провели б взагалі який-небудь тренінг, розповідь про повноваження міської влади ... (безробітні)
...Поміряти тиск, зупинити кров, забиті місця залікувати, це максимум, що може наш медпункт (учні)
... в місті немає надії ... (учні)
Ця розмова є повністю безглуздою, тому що ми ніяк не зможемо вплинути і на місто теж (учні)
...Наскільки я знаю, міська влада немає впливу на медицину, правильно? (сім'ї)
... щоб змінили міністра охорони здоров'я України (студенти)

Блок В.

УЧАСТЬ У ГРОМАДСЬКОМУ ЖИТТІ ТА ДОЗВІЛЛЯ

БЛОК В. УЧАСТЬ У ГРОМАДСЬКОМУ ЖИТТІ ТА ДОЗВІЛЛЯ

ДУМКА ЩОДО АКТИВНОСТІ МОЛОДІ

Думка учасників (ПІДТРИМКА)

... все таки більше активної у нас молоді (учні)
... Наша молодь активна, але не вся (учні)
... Студенти беруть участь дуже яскраво в громадських заходах (студенти)
... Студенти дуже активні, вони беруть активну участь у житті Мелітополя, можна взяти піпел, студраду університету, студраду гуртожитку (студенти)
... Активні ті студенти, які зацікавлені в житті університету ... (студенти)
... Активна тому, що примусово (молоді сім'ї)
... Молодь, яка більш-менш активна - це People.ua ... (молоді сім'ї)
... Будь-яка молодь, не тільки у нас вона активна, тому що в молодих є велике бажання що-небудь змінити і поміняти масштабно (молоді сім'ї)
... Наша молодь взагалі активна, якщо щось деось організувати, всі братимуть участь, ну я не бачила пасивності (працююча молодь)
... Я бачила особисто молодь, яка бере участь у багатьох соціальних акціях, у багатьох соціальних проектах, той же Том Сойер фест (працююча молодь)

Думка учасників
(НЕЙТРАЛЬНА ПОЗИЦІЯ)

... більше це залежить від самої людини (учні)
... все починається з дому... (учні)
... Моментами не вистачає часу ... (студенти)
... Мені теж здається 50/50 (профосвіта)
... 50/50 (працююча молодь)

Думка учасників (НЕГАТИВНА ПОЗИЦІЯ)

... у школярів немає зацікавленості ... (учні)
... Мені здається, що пасивна, тому що не бачать сенсу щось взагалі робити (учні)
... Наша молодь здебільшого пасивна ... немає зацікавленості ... (учні)
... Якби мене кудись покликали, я б просто так туди не пішов (профосвіта)
... Та ні, у нас мало людей ходить зазвичай (профосвіта)
... Немає мотивації, немає стимулу (профосвіта)
... Новому поколінню це не цікаво (профосвіта)
... Я вважаю, що пасивна більше, ніж активна (безробітні)
... Зараз молоді вже взагалі нічого не треба, їм ліньки (безробітні)
... Пасивна, недовіра до влади і від того, що вони там роблять нічого не зміниться (молоді сім'ї)

БЛОК В. УЧАСТЬ У ГРОМАДСЬКОМУ ЖИТТІ ТА ДОЗВІЛЛЯ

ОСОБИСТА АКТИВНІСТЬ І УЧАСТЬ

Думка учасників

... Я беру участь в подібних заходах... (учні)
... коли дідусь загубився, якого шукали, я ходив допомагав (учні)
... Займаюся облагороджуванням нашого міста і нашого району зокрема... ми зробили соціальні баки для екологічного сортування сміття, конкурси, виставки, проводили також змагання (учні)
... Було прибирання біля університету ... акції разом з університетом (студенти)
... В лісопарку сміття прибирали... (профосвіта)
... Я волонтер молодіжного центру нашого міста. З останніх - ось день вишиванки і цей, суботник (безробітні)
... в гуртожитку заходи (безробітні)
... Так, безпосередньо ... всі урочисті збори, які проходять, я займаюся з дітьми, на всіх святах... (молоді сім'ї)
... На роботі облагороджуємо, а також у дворі (працююча молодь)
... Я беру активну участь у розвитку свого двору ... облаштовуємо для своїх дітей майданчик ... (працююча молодь)
... Я допомагаю батькам облагороджувати біля магазинів ... (працююча молодь)

... Іноді беру участь у ролі волонтера (учні)
... працювала у всеукраїнських волонтерів... (учні)
... Суботник в гуртожитку максимум (студенти)
... побічно напевно приймаю все таки ... (молоді сім'ї)
... на районі не беремо якої активності ... ну, коли проходять заходи, ми як учасники можемо піти ... (молоді сім'ї)
... В будинку - ні, в районі як приватний підприємець - так, облагороджування території, і в житті міста як студент (працююча молодь)
... ми можемо піти на паради якісь, заходи ми робимо ... (працююча молодь)

... Зараз ні, але раніше ходила (студенти)
... На суботники не ходжу (профосвіта)
... Не брала участі і немає бажання (профосвіта)
... майже не беру участі (безробітні)

Я волонтер

Конкурси, виставки
Займаюся облагороджуванням нашого міста
Допомагаю батькам Прибирання біля університету
Я волонтер
Урочисті збори
День вишиванки
Облаштовуємо для своїх дітей майданчик
В гуртожитку заходи
В лісопарку сміття прибирали
Допомагаю батькам
Можливо піти на паради
Займаюся з дітьми на всіх святах

БЛОК В. УЧАСТЬ У ГРОМАДСЬКОМУ ЖИТТІ ТА ДОЗВІЛЛЯ

ОСОБИСТА АКТИВНІСТЬ І УЧАСТЬ У ЗАХОДАХ В ОСВІТНІХ УСТАНОВАХ

Думка учасників

- ...Я беру участь (учні)
- ...В 11 школі це добре все організовано (учні)
- ...Наша школа такі заходи проводить постійно (учні)
- ...Беру участь, виступаю (студенти)
- ...Так іноді, якщо мені цікаво (студенти)
- ...Я приймаю участь у мітингах (студенти)
- ...Я намагаюся максимально приймати участь в усьому - мітинги, починаючи зі школи і по сьогоднішній день (студенти)
- ...Так, беремо участь (профосвіта)
- ...Так, приймаю участь у молодіжних конференціях (профосвіта)
- ...Іноді приймаю участь (профосвіта)

ОСОБЛИВА
ДУМКА

- ...В нашій школі заходи відбуваються для галочки... (учні)
- ...Навіть наш випускний був проведений для галочки, для нашого улюбленого С.Мінька (учні)
- ...У нас нічого не проводиться, це жажливо, мене це пригнічує і це погано (5 ліцей) (учні)
- ...Не брав участь (профосвіта)

БЛОК В. УЧАСТЬ У ГРОМАДСЬКОМУ ЖИТТІ ТА ДОЗВІЛЛЯ

УЧАСТЬ У ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДСЬКОЇ ЧИ ПОЛІТИЧНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Думка учасників

- ...Молодіжний парламент (студенти)
- ...Студрада (студенти)
- ...В складі організації Бесс-ван, які влаштовують заходи на день міста (профосвіта)
- ...Молодіжний центр (безробітні)
- ...Профспілкова організація університету (безробітні)
- ... членом громадської організації Комітет майбутнього, відповідальності та солідарності (молоді сім'ї)
- ...В університетській організації Ком'юніті плюс є учасником (працююча молодь)
- ...Періодично допомагаю організації мелітопольського захисту тварин. (працююча молодь)

ОСОБЛИВА
ДУМКА

- ...Мені це не дуже подобається (студенти)
- ... Ні, не цікавить (профосвіта)
- ... постійно, мені лінь (профосвіта)
- ... Немає часу (профосвіта)
- ... Немає в цьому ніякої потреби (молоді сім'ї)

... Вайт Смок, плити і АТБ на Новому Мелітополі. (профосвіта)
 ... Парк, Еко-парк (профосвіта)
 ... Так, всюди в принципі потроху. Кінотеатр «Перемога» (профосвіта)
 Я була в шаховій школі, в ДК ім. Шевченка, парки, проспект Богдана Хмельницького. В палаці творчості. (безробітні)
 ... Університет, гуртожиток, парк, площа, шахова школа. Кіно, коли є щось цікаве подивитися. (безробітні)
 ... Парк Горького, площа, біля Сільпо, там є кава сама смачна, на Террі там досить таки прикольно ... у різні заклади сходити, стадіон (сім'я)

... Мелітополь грам ... соціальні мережі, чутки (безробітні)
... Сайти, pamelitopol, в інстаграми melitopol_gram, «Типовий
Мелітополь», Melitopol_mit, «Реальний Мелітополь», melitopol ua,
миськара, Федоров, Мінюк, Facebook, телеграм, іноді та
з'являється інформація навіть раніше ніж десь, газети не читаю.
Щось відвідую, щось ні (молоді сім'ї)
... З соціальних мереж. Але не відвідую (професвіта)

Блок Г.

МІРКУВАННЯ ТА ІНІЦІАТИВИ (АТАМИ OPEN SPACE)

БЛОК Д. МІРКУВАННЯ ТА ІНІЦІАТИВИ

Я БАЧУ МЕЛІТОПОЛЬ...

... Молодь має бути
більше проінформована
про життя в місті

... Міські гранти й програми для молоді

....Комунальний
транспорт для
віддалених районів в
вечірній час

... Розвиток віддалених районів міста

Більше молоді залученої до громадської активності

... Більше безкоштовних
тренінгів з
самореалізації та
соціалізації в житті

...Створення
робочих місць для
молоді без
досвіду роботи

...Розвиток
молодіжних
центрів у всіх
мікрорайонах

МОТИВАЦІЯ БРАТИ УЧАСТЬ У ЖИТТІ МІСТА

Йде від молоді

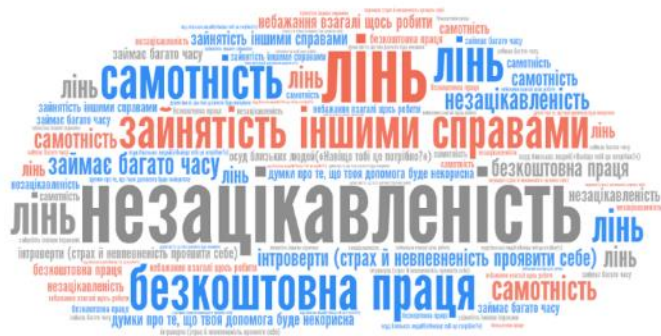

Пропонується молоді

ПРИЧИНИ ПАСИВНОСТІ

Від молоді

Спрямовані на молодь

МОЛОДІЖНІ ІНІЦІАТИВИ

- ☐ Арт-терапія
- ☐ Alt-Art
- ☐ Танцювальні флешмоби
- ☐ Прибирання в лісопарку
- ☐ Організації танців у дворі
- ☐ Міський квест «Студ-весна»
- ☐ Нічний квест
- ☐ Хорор квест «Ніч у університеті»
- ☐ «Bebi Room»
- ☐ Суботнік у Авіамістечку
- ☐ Квартирники
- ☐ Благодійні акції
- ☐ Вуличний коворкінг
- ☐ Baby room
- ☐ Медіа-інформативна грамотність: вивчай та розрізняй
- ☐ Вечір настільних ігор
- ☐ Ініціювання змагань з вільної боротьби, сумо
- ☐ Girls rules club
- ☐ Чемпіонат з гри на не існуючій гітарі
- ☐ Кібер-турнір
- ☐ Purple Face
- ☐ Дівчата рулять
- ☐ Рекорд України
- ☐ Допомога безхатченкам
- ☐ Донорство
- ☐ Літературний вечір

ПІДТРИМКА МОЛОДІ

Управління культури та молоді ММРЗО
Адміністрація парку ЦО «Перинка» Мережі магазинів і ресторанів
Школа №70
USAID
Сергій Мінько
Благодійний Фонд Романа Романова
КЗМ МРК ЗОР
МЦ «People mlt»
Федерація боротьби
НГО GIZ Іван Федоров
КУ «Агенція розвитку Мелітополя»
Університети міста

бірократія нестача часу місце проведення
бірократія немає гітари бірократія осуд батьків
погодні умови нестача коштів осуд батьків
складно зібрати велику команду тайм менеджмент
людям важко залучати (вважають що це сором)
запіння фінансування (повільно)
нестача коштів на реалізацію заходів
немає гітари нестача часу
безвідповідальність нестача коштів
проблеми з логістикою погодні умови карантин
небажання дітей йти танцювати перед людьми
складно зібрати велику команду

БУЛИ І
ПРОБЛЕМИ

МОЛОДЬ ПРОПОНУЄ (ЗАПИТИ)

Мовні не дорогі курси ІТ курси
Консультації психологів в навчальних закладах
Якісна й конкурентоспроможна освіта ІТ курси
Психологічна підтримка молоді ІТ курси
Сучасні освітні програми
Школа лідерста
Програми з мобільністю молоді
Медичний ВНЗ (або філія)
ІТ курси Курси самопізнання

Бюджет участі для молоді
Фінансування всіх перспектив, ініціатив молоді
Модель ООН Міський еко – проекти
Притулок(и) для тварин
Розвиток кіберспорту
Модель ООН
Зустрічі молоді з владою
Вечірній міський транспорт
Розвиток кіберспорту
Міський еко – проекти
Молодіжні центри (коворкінги)
Фінансування нових проектів
Притулок(и) для тварин
Міський еко – проекти
Молодіжні центри (коворкінги)

БЛОК Г. МОЛОДІЖНІ МІРКУВАННЯ, ІНІЦІАТИВИ, ПРОПОЗИЦІЇ

ОЧІКУВАНА ПІДТРИМКА

РЕКОМЕНДАЦІЇ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

БЛОК А. ОСВІТНІ МОЖЛИВОСТІ, ЗАЙНЯТИСТЬ ТА МОБІЛЬНІСТЬ

Враховуючи запити молоді щодо освітніх можливостей, зайнятості та мобільності Управління культури і молоді Мелітопольської міської ради Запорізької області у вересні поточного року ініціювати проведення спільно з Управлінням освіти, Управлінням соціального захисту населення, Центром зайнятості, Управлінням з розвитку підприємництва і промисловості, Координаційною радою підприємств, закладами освіти III-IV рівнів акредитації, Центром освіти дорослих (Перший), представниками ЗМІ робочу нараду з запрошенням зацікавленої молоді для обміну думками щодо пропозицій першочергових заходів та найкращих практик, які варто включити для розробки «Плану заходів з реалізації молодіжної програми міста Мелітополя на 2021–2022 роки».

Для того, щоб мелітопольська молодь успішно реалізувала свої можливості і почувала себе впевнено на ринку праці, рекомендуємо робочій групі враховувати молодіжні запити:

- Оновити електронну базу даних освітніх послуг (формальної, неформальної та інформальної освіти) міста та розмістити її в соціальних мережах для розширення можливостей успішного працевлаштування, самореалізації і самовдосконалення молоді.
- Розширити практику взаємодії професійних та вищих навчальних закладів із Центром зайнятості та роботодавцями щодо інформування та надання консультативної підтримки студентам про ситуацію на ринку праці та освоєння ними знань з техніки пошуку роботи.
- Проводити освітніми закладами та роботодавцями регулярні інтерактивні семінари щодо відкриття затребуваних спеціальностей.
- Розширити можливості отримання досвіду неформального навчання в контексті Європейського рівномірного програм «Молодь у дії» (The Youth in Action programme) «Erasmus+», «Mundus», «Tempos».
- Розширити інноваційні організаційні форми неформальної освіти, такі як парк професій або музей науки.
- Центру освіти дорослих оновити наявні в місті додаткові освітні послуги.

- Розширити ринок послуг і сервісів інформальної освіти (сучасні освітні онлайн-ресурси, віртуальні читальні зали, мобільні додатки тощо).
- Інформаційно-консультативному відділу (Центру зайнятості) презентувати та популяризувати наявні можливості для тимчасової зайнятості студентів та підлітків.
- На сайтах освітніх закладів III-IV рівнів акредитації, Центру зайнятості, Координаційної ради підприємств створити «стенди зайнятості».
- Створити в соціальних мережах відкритий банк вакансій для пошуку прийнятної як тимчасової, сезонної, так і постійної роботи.
- Розробити проєктну пропозицію для медіа щодо сприяння популяризації наявних освітніх послуг у місті.
- Розробити та впроваджувати проєкти, орієнтовані на фінансування активних заходів щодо сприяння зайнятості молоді.
- Організовувати зустрічі з роботодавцями та колишніми безробітними, які успішно знайшли роботу чи заснували власний бізнес.
- Стимулювати представників бізнес-кл до створення робочих місць для тих, хто не має професійного досвіду.
- Управління з розвитку підприємництва і промисловості ММР ЗО разом з Координаційною радою підприємств, закладами вищої освіти розробити Програму семінарів, тренінгів з підготовки молодих підприємців-початківців до діяльності в ринкових умовах.
- Розширити співробітництво з молодими підприємцями для надання організаційно-фінансової, консультативної, правової підтримки.
- Організувати інформаційно-медійну кампанію з популяризації розвитку приватного підприємництва, як засобу максимального розкриття творчого потенціалу молодих людей.
- Ініціювати організацію та проведення регулярних (раз у два роки) моніторингових соціологічних досліджень щодо оцінки використання освітнього потенціалу міста.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

БЛОК Б. БЕЗПЕКА, ЗАХИЩЕНІСТЬ ТА МЕДИЧНІ ПОСЛУГИ

Враховуючи запити молоді щодо безпеки, захищеності та медичних послуг Управління культури і молоді Мелітопольської міської ради Запорізької області у вересні поточного року ініціювати проведення спільно з Управлінням соціального захисту населення, Управлінням з правового забезпечення, Управлінням освіти, закладам освіти всіх рівнів, Управлінням фізичної культури та спорту, Службою у справах дітей, Відділом охорони здоров'я, представниками ЗМІ робочу нараду з запрошенням зацікавленої молоді для обміну думками щодо розробки першочергових заходів та реалізації найкращих практик, які варто включити у розробку «Плану заходів з реалізації молодіжної програми міста Мелітополя на 2021–2022 роки».

У ході дослідження було виявлено, що міське середовище представляється молоді недостатньо безпечним, оскільки існує проблема молодіжного булінгу, корупційних ризиків, неналежних державних медичних послуг.

Для того, щоб мелітопольська молодь відчувала себе захищеною від насильства і соціально-негативних явищ та почувала себе впевнено в міському середовищі, рекомендуємо:

- З метою профілактики соціально-негативних явищ, пов'язаних з небезпечною життєдіяльністю та соціальною незахищеністю молоді, проводити раз у півроку в закладах освіти всіх рівнів, організаціях, підприємствах інформаційно-роз'яснювальні диспути, консультації, дискусії, акції, лекторії, тематичні конкурси та вікторини, зустрічі з Управлінням культури і молоді, працівниками правоохоронних органів, Центром соціального захисту, Службою у справах дітей згідно запитів молоді.
- Популяризувати індивідуальні та групові психологічні консультування молоді у дослідженні власної особистості, у розумінні своїх стосунків з оточуючими, оцінці своїх проблем та в пошуку альтернативних варіантів подолання інтернет залежності (ігрової, комп'ютерної, інтернет), а також небезпечні інтернет-групи, ігри, квести, челенджі); щодо запобігання спілкуванню з небезпечними людьми та групами (збоченці, шахраї, грифері); завадження залученню молодих людей до виконання протиправних дій (хакерство, порушення прав та свобод інших).

- Проводити інформаційно-просвітницькі заходи з учасниками освітнього процесу з питань запобігання та протидії булінгу, приділяючи особливу увагу відповідальності педагогів щодо невідкладного інформування адміністрації закладу про випадки та ознаки булінгу, розвивати мікросекторальне співробітництво у створенні безпечного освітнього середовища. Налагодити механізми звернення та алгоритм реагування з боку посадових осіб на випадки булінгу в освітньому середовищі.
- Управлінню з правового забезпечення надавати методичну та консультативну допомогу з питань дотримання вимог антикорупційного законодавства, проводити роз'яснювальну роботу щодо запобігання, виявлення корупції, зокрема звернення по телефону довіри тощо.
- Підтримувати молодіжні проєкти щодо протидії корупції.
- Проводити навчальні тренінги з представниками медіа, громадськими організаціями, закладами освіти з використанням онлайн-інструментів, серверів та пошукових систем, які дозволяють визначити достовірність медіа контексту Foto Forensics, Jeffrey's Exif Viewer, Google Search by Image WebMii, Geofeedia Panoramo Wolfram Alpha.
- На базі міськвиконкому, закладів освіти, телеканалів, редакцій газет, публічних бібліотек тощо проводити інтерактивні навчальні тренінги з інформаційної та цифрової безпеки і формувати вміння протистояти негативним медіа впливам.
- Ініціювати у закладах освіти усіх рівнів впровадження в освітній процес інтегрованих модулів з інфомедійної грамотності.
- Раз на півроку, Відділу охорони здоров'я проводити зустрічі з молоддю консультативно-просвітницькі заходи задля збереження здоров'я, профілактики та ранньої діагностики захворювань, підвищення обізнаності молодих людей про права пацієнта та можливості отримання якісної медичної допомоги.
- Створити єдиний загально-міський план заходів, присвячених здоровому способу життя та його рекламування в соціальних мережах.
- Організовувати та проводити конкурси, соціальні акції, флешмоби з популяризації здорового способу життя, безпеки життєдіяльності та збереження здоров'я.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

БЛОК В. УЧАСТЬ У ГРОМАДСЬКОМУ ЖИТТІ ТА ДОЗВІЛЛЯ

Враховуючи запити молоді щодо участі у громадському житті та проведенні дозвілля Управління культури і молоді Мелітопольської міської ради Запорізької області у вересні поточного року ініціювати проведення спільно з Управлінням освіти, закладами освіти всіх рівнів, Управлінням внутрішньої політики, взаємодії з правоохоронними органами та зв'язку з громадськістю, Управлінням фізичної культури та спорту, Управлінням містобудування та архітектури, Відділом охорони здоров'я, Центром зайнятості, депутатським корпусом, Агенцією розвитку Мелітополя, молодіжними громадськими організаціями та центрами, психологічними службами та центрами, представниками ЗМІ робочу нараду з запрошенням зацікавленої молоді для обміну думками щодо розробки першочергових заходів та реалізації найкращих практик, які варто включити у розробку «Плану заходів з реалізації молодіжної програми міста Мелітополя на 2021–2022 роки».

- Враховувати потреби кожної цільової групи молоді при розробці й втіленні спільних соціально-культурних практик та знаходити ефективні шляхи для задоволення запитів молоді через співпрацю з органами місцевого самоврядування, підприємствами, громадськими організаціями.
- Ініціювати школу молодого політика на позапартійній основі задля активної участі молоді в громадській та політичній діяльності.
- Розробити міську програму залучення успішних лідерів громадської думки до роботи молодіжних центрів задля популяризації активної громадської позиції.
- Проводити раз на два роки міські та районні молодіжні форуми задля активізації громадського молодіжного руху, підтримки молодіжних ініціатив, формування лідерських якостей молоді, спільної реалізації проєктів, спрямованих на розвиток міста Мелітополя.
- Об'єднати та спрямувати молодіжний актив для створення мережі молодіжних центрів у всіх мікрорайонах міста, які сприятимуть зростанню особистісного розвитку, соціалізації, реалізації захоплень, хобі тощо. При центрах облаштувати кімнати для психологічного розвантаження та відпочинку, використовуючи ігрову терапію та сенсорне обладнання, задля

запобігання виникненню проблем психо-емоційного здоров'я серед молоді.

- Підтримувати ініціативні ідеї, проєкти і заходи, спрямовані на врахування голосу молодих людей і втілення нових молодіжних перспектив у всі аспекти життя міста.
- Налаштовувати прозорі механізми співпраці та партнерства з міською владою, створювати можливості для залучення якомога більшої кількості різних груп молоді до розробки документів, проєктів, акцій, використовуючи різні інструменти партисипації, зокрема, інформування, консультації, проведення обговорень, круглих столів, загально-міських заходів.
- Збільшити кількість некомерційних відкритих просторів і закладів, де молоді люди можуть ініціювати і безкоштовно організовувати власні заходи, події чи отримувати консультативну підтримку набуття навичок з кіно/відеоконтенту, блогерства, журналістики, театрального мистецтва тощо.
- Залучати до участі тимчасово безробітної молоді у громадських проєктах, формах стажування, волонтерства тощо.
- Популяризувати впровадження здорового способу життя молоді та створити можливість для її залучення до занять найпопулярнішими видами спорту і оздоровчими практиками на всіх без винятку міських майданчиках.
- Облаштувати місця в територіальному просторі для пішохідних прогулянок, катання на велосипедах, роликах, скейбордах, самокатах тощо.
- Ініціювати при спортивних школах майданчики зі спортивним обладнанням, настільними іграми для проведення активного відпочинку молодих сімей та батьків, діти яких на цей час займаються в спортивних секціях.

4. Список використаних джерел.

1. Балакірева М., Бондар Т.В. Молодь України: спосіб життя та ціннісні орієнтації. Український соціум. 2011. №2. с. 201-230.
2. Бойко, Анастасія Поняття та правова природа молодіжного безробіття. Підприємництво, господарство і право : науково-практичний господарсько-правовий журнал. 2018/1. № 2. - С. 69-73.
3. Болтівець С. Молодь як об'єкт ювенологічних досліджень. Психологія і суспільство. 2015. №4. с. 94-106.
4. Грабовська І.М. Громадянське суспільство, як один із вирішальних факторів консолідації українства постколоніального періоду. Грані, 2017. №2. – с. 87 – 91.
5. Дослідження актуальних запитів та розробка дорожньої карти підвищення рівня індексу благополуччя молоді міста Мелітополя. Звіт за результатами фокус-групових дискусій та open space серед представників молоді міста Мелітополя на замовлення управління культури та молоді Мелітопольської міської ради Запорізької області /за заг. ред. Л.Афанасьєвої і А.Орлова. Мелітополь: Центр соціологічних досліджень. МДПУ ім.Б.Хмельницького, 2021. 52с.
6. Закон України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» від 5 лютого 1993 року № 2998-ХІІ (зі змінами)
7. Ісаєнко О. Роль медіаосвіти в формуванні медіакультури сучасної молоді. Вісник книжкової палати. 2018. №1. с. 21-25 41.
8. Концепція Державної цільової соціальної програми “Молодь України” на 2021-2025 роки.
9. Реалізація соціальних потреб освіти в Україні. Грані. 2018. №7. с. 38-43.
10. Саух П. Ю. Соціокультурні тенденції в сучасному молодіжному середовищі: цивілізаційний вимір. Педагогіка і психологія : Науково-теоретичний та інформаційний журнал Академії педагогічних наук України. - Київ : Педагогічна преса, 2017/2. №4. С. 30-36.
11. Сокур'янська Л. Підлітки в пограничному просторі: ціннісні орієнтації та життєві плани. Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 2017. №4. – с. 53- 67.

12. Соціологія молоді. Навчальний посібник. К. Ю. Богомаз, І.І. Мачуліна, Л.М. Сорокіна – Дніпродзержинськ: ДДТУ, 2011. 355 с.

13. Шапошникова, І. В. Зміни цінностей студентської молоді в умовах українських реалій. Грані : Науково-теоретичний і громадсько-політичний альманах. - Днепропетровск, 2015/1. № 5. С. 53-57.

Додаток 1. Гайд фокус-групової дискусії.

ПЛАН-СЦЕНАРІЙ ПРОВЕДЕННЯ ДИСКУСІЇ У ФОКУС-ГРУПІ 2

Цільова група: студенти закладів вищої освіти

Мета: виявити проблеми, потреби, інтереси студентської молоді Мелітополя задля сприяння самореалізації та включеності в життя мелітопольської громади

ОПИТУВАЛЬНИК (ГАЙД)

Представтесь будь ласка, скажіть як до Вас звертатися, скільки Вам повних років? Розкажіть трішки більше про себе, звідки Ви приїхали, в якому мікрорайоні Ви наразі проживаєте, чим займаєтесь, якщо бажаєте?

БЛОК А. ОСВІТНІ МОЖЛИВОСТІ, ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ТА МОБІЛЬНІСТЬ

А 1. Де ви навчаєтесь? Чому Ви обрали саме цей ЗВО і саме цю спеціальність? Чому ви вибрали для навчання саме Мелітополь? Чи задоволені Ви навчанням у своєму університеті?

А 2. Чи плануєте ви працювати за обраною спеціальністю? Що потрібно вам для успішного працевлаштування? Консультації з Центром зайнятості, роботодавцями?

А 3. Чи потрібно вам ще додатково навчатися щоб стати конкурентно-спроможним фахівцем? (наприклад: на сертифікованих курсах, семінарах, тренінгах? Чи довелося Вам отримувати таку додаткову освіту? Якщо так, то яким чином і де ви це зробили?

А 4. Чи підробляєте ви? Якщо так, то де і як? Чи їздили ви на заробітки в інші міста чи закордон? І чи плануєте ще поїхати?

А 5. Чи плануєте ви виїхати за кордон на навчання? Назвіть головні фактори, що впливають на ваше рішення залишитися працювати в місті або поїхати.

БЛОК Б. БЕЗПЕКА, ЗАХИЩЕНІСТЬ ТА МЕДИЧНІ ПОСЛУГИ

Зараз ми поговоримо про вашу безпеку і захищеність

Б 1. Яким Ви уявляєте безпечне місто для молодих людей?

Б 2. Які проблеми освітні, побутові, соціальні Вас найбільше хвилюють?

Б 3. Чи доводилось Вам особисто чи друзям, знайомим пережити будь-яку форму матеріального, фізичного або психологічного насильства? Пригадайте, будь-ласка, як це трапилося?

Б 4. До кого саме або до яких організацій Ви чи ваші друзі зверталися для їх вирішення? Вам відмовили чи допомогли? Наведіть приклади.

А тепер давайте поговоримо про здоров'я.

Б 6. Чи доводилось Вам протягом останнього року звертатися до державних медичних послуг та медичної інфраструктури у місті? Чи виникли проблеми під час звернення і які саме? Які Ваші враження від надання медичних послуг у місті?

Б 7. Чи укладали ви декларацію з сімейним лікарем? Якщо ні, то чому?

У разі потреби Ви б звернулися до сімейного лікаря чи до приватного? Чому? А можливо Ви займаєтесь самолікуванням?

Б 8. Щоб ви порадили зробити міській владі для підвищення якості медичних послуг для молоді

БЛОК В. УЧАСТЬ У ГРОМАДСЬКОМУ ЖИТТІ ТА ДОЗВІЛЛЯ

В 1. Чи берете Ви особисто участь у будь-яких заходах, що стосуються життя міста, вашого району, вулиці, будинку? Можете навести приклад?

В 2. Чи є ви членом громадської чи політичної організації? Якщо ні, то чому?

В 3. Як Ви вважаєте, в цілому мелітопольські студенти активно беруть участь у громадських і політичних заходах, чи є пасивними? З чим пов'язана така позиція.

В 4. Чи берете ви участь у громадських, спортивних, культурних заходах, які проводить ваш університет? Наведіть приклад.

В 5. Ці заходи університет проводить самостійно чи за підтримки міста або разом з містом? Чи ви є членом якогось неформального об'єднання? Чому Вам цікавого саме з ними?

В 6. Розкажіть, де і як Ви проводите свій вільний час?

В 7. Які популярні локації у місті Ви відвідуєте (парки, майданчики, заклади тощо)? Чому Ви відвідуєте саме ці місця?

В 8. Які у місті є можливості для проведення дозвілля студентам? Чого вам у першу чергу не вистачає? Запропонуйте щось?

В 9. Звідки Ви дізнаєтесь про громадські, культурні заходи, які проводяться у місті? Чи відвідуєте ви їх? Чи відповідають вони вашим запитам, інтересам? Аргументуйте!

В 10. Щоб ви запропонували зробити міській владі, щоб покращити дозвілля молоді у нашому місті.

В 11. Уявіть себе радником мера з молодіжної політики міста. Що б ви запропонували йому зробити для молодих людей щоб виявити існуючі проблеми та можливі шляхи їх вирішення у таких сферах як:

1. Працевлаштування на ринку праці.
2. Безпека, захищеність життя
3. Якісна формальна й неформальна освіта
4. Популяризація здорового способу життя.
5. Участь у громадському, політичному й культурному житті

М: Дякуємо за вашу точку зору та участь в обговоренні!

Додаток 2. Гайд опен-спейсу.

Open-space у форматі «speed dating»: «CREATIVE PARTY «КОНТАКТ НА ПОВНУ»

Цільова аудиторія: учнівсько-студентський актив; лідери молодіжних громадських та політичних організацій, активістів молодіжних груп і центрів, неформальних молодіжних об'єднань творчої і «проблемної молоді», молодіжних релігійних організацій та організацій захисту інтересів молодих родин.

Мета: виявлення лідерського потенціалу молоді та розширення повноважень безпосередньої участі в формування місцевої молодіжної політики.

Опитувальник

Представтесь будь ласка, скажіть як до Вас звертати, скільки Вам повних років. Розкажіть трішки більше про себе, чим Ви займаєтесь, чи Ви є представником ГО, молодіжного центру, чи може політичної партії. Що ще Ви хочете про себе сказати, просто те що хочеться.

Блок А. Громадянська та політична активність

A1. Чи погоджуєтесь Ви з твердженням «За молодих людей все вирішує міська влада, не враховуючи їхньої думки?» Аргументуйте свою відповідь!

A2. Наскільки активно, мелітопольська молодь бере участь у таких громадських заходах, як громадські слухання, публічні акції, мітинги, протести, створення та підписання петицій, волонтерська робота? Які причини заважають їм бути громадсько і політично активними?

A3. Розкажіть більш детально про вашу громадську діяльність. Які основні мотиви спонукають Вас до цієї участі?

Блок Б. Молодіжні ініціативи

Б1. Чи ініціювали Ви локальний/міський захід/проект/акцію. Який(у) саме?

Б2. Розкажіть більш детально, що мотивувало вас до цього. Чи були у Вас одностудентські чи команди?

Б3. Хто саме найбільше підтримував вашу ініціативу? А хто підтримував Вас поза межами Вашої організації чи групи?

Б4. З якими «підводними каменями» Ви зіштовхнулися при реалізації задуму?

Б5. Уявіть себе на місці представника місцевої влади, який опікується молодіжною політикою, щоб Ви порадили в реалізації молодіжних ініціатив? В яких формах, по вашому, краще заохочувати молодь брати більш активну участь у житті та розвитку вашого міста, працювати на благо громади?

Блок В. Виявлення перспективних каналів взаємодії громадських організацій та органів місцевого самоврядування

В1. Висловіться в кількох реченнях: Яким Ви бачите місто Мелітополь – максимально сприятливим для життя і самореалізації молоді?

В2. Якби Ви мали таку можливість, то які три речі запропонували б якомога швидше змінити в нашому місті, щоб підвищити рівень благополуччя молоді?

В3. Чи можете Ви особисто (якщо можете – то яким чином) вплинути на реалізацію ініційованих Вами змін? В чому Вам і вашій команді (організації) потрібна насамперед підтримка від міської влади? Конкретизуйте свої пропозиції.

В4. Якби ви були мером Мелітополя, в які молодіжні програми і проекти Ви насамперед вклали б кошти?

Додаток 3. Відомості про організацію замовника на проведення соціологічного дослідження.

Тов «Центр стратегічного розвитку територій»

Фактична адреса: Вінницька обл., м. Вінниця, вул. Петра Запорожця 3, кв. 13

тел.: +380963002923

stratcenterua@ukr.net

<https://www.csrt.org.ua>

Директор: Орлов Андрій Володимирович

ТОВ «ЦСРТ» є потужним, аналітичним центром з великим досвідом діяльності. ТОВ «ЦСРТ» працює на ринку соціологічних досліджень та консалтингу більше 5 років. За цей період дослідницьким центром було проведено понад 71 соціологічне та маркетингове дослідження.

Команда центру має великий практичний досвід та високий рівень професійного виконання досліджень, досконало володіє методиками збору та аналізу даних, написанням аналітичних звітів досліджень, оформлених за відповідними стандартами, організації і презентації результатів досліджень.

Директор ТОВ «ЦСРТ», Орлов Андрій Володимирович є дійсним членом Соціологічної Асоціації України (САУ), що передбачить відповідне дотримання під час проведення досліджень професійних та етичних принципів і норм та членом асоціації ESOMAR (European Society of Marketing Research Professionals) — Європейської асоціації дослідників громадської думки і маркетингу. Членство в ESOMAR означає дотримання стандартів якості ISO/ESOMAR під час проведення досліджень і служить певною гарантією високої якості досліджень.